

РІК LII, Ч. 11

ЛИСТОПАД — 1996 — NOVEMBER

No. 11, VOL. LII

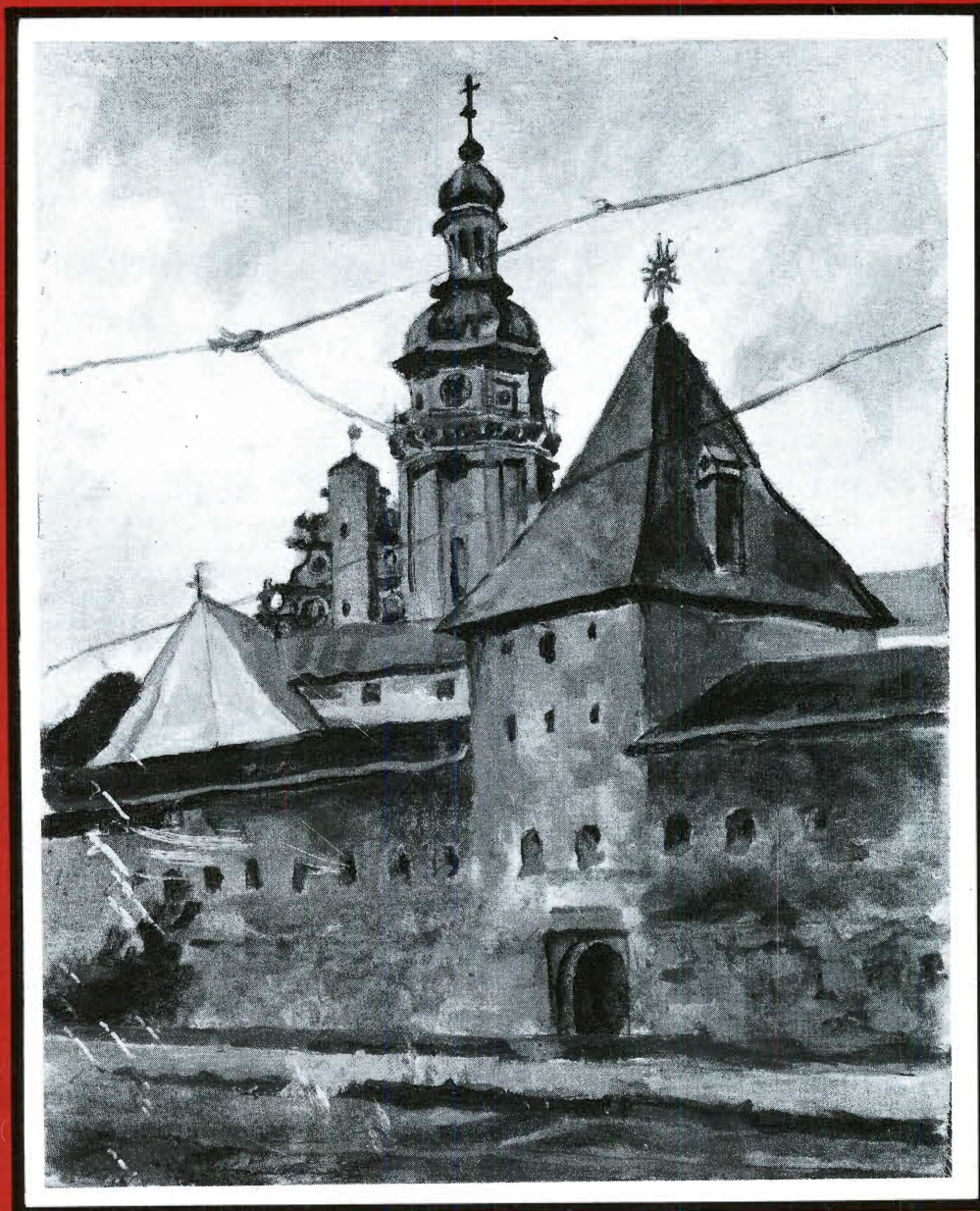
НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

РІК LII,

ЛИСТОПАД

Ч. 11

Виходить раз у місяць
видає

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

*Неприбуткова організація
Засновник Українського Музею в Нью-Йорку*

Головний редактор — **Ірена Чабан**
Редактор англійської частини — **Тамара Стадниченко**
Мовний редактор — **Роман Юревич**

Редакційна колегія:

Анна Кравчук — Голова Союзу Українок Америки
Марта Богачевська-Хом'як
Любов Волинець
Анна-Галія Горбач
Іванна Рожанковська

Ярослава Рубель — (з уряду) пресова референтка
Головної Управи

Адреса редакції: 108 Second Avenue
New York, NY 10003

Тел.: (212) 674-5508 Факс: (212) 254-2672
Адміністратор — **Наталія Дума**

Річна передплата в США

Для членів СУА ..... \$ 25.00

Для інших передплатників ..... \$ 30.00

Поодинокі число ..... \$ 3.00

В країнах поза межами США ..... US \$ 40.00

ЗМІСТ

Тетяна Кара-Васильєва. Золоте шитво України. Ігуменя Олена та центри гаптарства Києва	1
Марта Богачевська-Хом'як. Куточок культури	5
Семінари XXIV Конвенції СУА	6
Склад Конвенційного Комітету	8
Валентина Івченко. Третій Міжнародний Конгрес Україністів	9
Вісті з Централі	11
Валентина Борисенко. Дівочі та парубочі громади на Україні	12
Our Life	
Resolutions of the XXIV UNWLA Convention	15
New Board Elected at Ukrainian Museum	17
Marta Zielyk. Bridging Two Worlds: An Interpreter's Perspective's	18
Ihor Magun. New Perspectives in Hypertension	22
Христя Навроцька. Наше харчування	23
Хроніка округ.	24
Пожертви	31
Нашим дітям	34

*На обкладинці: Христя Скланчук. Львів, Митна площа.
Картон, олія, 1996 р.*

*On the cover: Khrystyna Sklianchuk. Lviv, Mytna Ploczsza, oil
on board, 1966.*

OUR LIFE

VOL. LII

NOVEMBER

No. 11

Published by

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.
Non-profit organization
Founders of The Ukrainian Museum in New York, N.Y.

Editor-in-Chief — **Irena Chaban**
English Editor — **Tamara Stadnychenko**
Ukrainian Language consultant — **Roman Yurevych**

Contributing Editors:

Anna Krawczuk — UNWLA Inc. President
Martha Bohachevsky Chomiak
Anna-Halla Horbach
Iwanna Rozankowskyj
Jaroslawa Rubel — UNWLA Inc. Press Chair
Lubow Wolynets

Editorial Office: 108 Second Avenue
New York, NY 10003

Tel.: (212) 674-5508 Fax: (212) 254-2672
Business administrator: **Natalia Duma**

Annual subscription in the USA for UNWLA members .. \$ 25.00
Annual subscription in the USA for other subscribers ... \$ 30.00.
Annual subscription in countries other
than USA ..... \$40.00 US currency.
Single copy ..... \$ 3.00

*Просимо всіх дописувачів посилати до редакції тільки оригінали дописів,
статтей. Згідно з журналістичною практикою, не подається копії, що були
поміщені чи переслані до інших видань.*

*Незамовлених матеріялів редакція не повертає, а також не веде листування
з приводу невикористаних матеріялів.*

*Редакція застерігає за собою право скорочувати прислані матеріяли і ви-
правляти мову. Статті, підписані прізвищем чи псевдонімом автора, не завжди
відповідають поглядам редакції.*

*Передруки і переклади матеріялів з "Нашого Життя" дозволені за поданням
джерела.*

На адресі, поміщеній на журналі, є зазначено, доки заплачена передплата.

*Усі редакційні матеріяли просимо пересилати на адресу редакції, з поміткою
"редакторові".*

Кошти вироблення кліш покривають дописувачі.

*Дописи просимо писати виразно, черс: два інтервали, зокрема чітко імена і
прізвища поданих осіб.*

Редакція приймає за домовленням, тел.: 1-212-674-5508.

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly (except August) by Ukrainian National
Women's League of America, Inc., 108 Second Avenue, New York, NY. 10003
ISSN 0740-0225

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices.
(USPS 414-660)

Postmaster: send address changes to

"OUR LIFE", 108 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 1996 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

Printed in USA by Computoprint Corporation
35 Harding Ave., Clifton, NJ 07011
Tel.: (201) 772-2166 Fax: (201) 772-1963

ЗОЛОТЕ ШИТВО УКРАЇНИ

Майстерні Києво-Флоровського монастиря. Фелон "Коронування Богоматері", 1764 р.
Workrooms of the Kyiv-Florov monastery. "Coronation of the Blessed Virgin". 1764.

ТЕТЯНА КАРА-ВАСИЛЬЄВА

ІГУМЕНЯ ОЛЕНА ТА ЦЕНТРИ ГАПТАРСТВА КИЄВА

Період 40—60-их років XVIII ст. — доба розквіту Флоровського монастиря і його гаптарських майстерень. Оновлення образної мови шитва цього періоду пов'язане з діяльністю ігумені Олени, яка від 1741 до 1754 року очолювала цей центр гаптарства. В цей час роботи позначені яскраво вираженими рисами барокового стилю, їм притаманні нові свіжі композиційні рішення, відмова від давніх трафаретів. У цей час в осередку поглиблюється зв'язок з іконописною лаврською майстернею, за малюнками якої майстрині виконують свої роботи. Сама ігуменя Олена була людиною енергійною, впливовою, як свідчить листування — спілкувалася з київським митрополитом Рафаїлом Заборовським. Хоч збереглася значна кількість вкладних, дарованих до різних церков робіт ігумені, всі вони позначені різною манерою малюнку, що говорить про те, що хоч вона і брала участь безпосередньо у гаптуванні, вносила свої смаки та окремі технічні засоби, все ж основою були ескізи різних художників. Так, свій фелон з Михайлівського монастиря у Переяславі 1748 р. (ПХМ-1872) вона виконує за вже відомим зразком того ж сюжету "Тайної вечері" 1726 р. За одним і тим самим малюнком "Собор архистратига Михаїла" виконує дві різні роботи: фелон та воздух. Добре розроблена композиція для опліччя фелону, видається безпорадною на воздухі при другому повторі (ПХМ-1868), за одним і тим самим малюнком ігуменя Олена та Піора Глібова виконали епітрахілі. В той же час всі роботи Олени виділяються оригінальністю композиції, іноді незвичністю, що, безперечно, свідчить про її художні смаки і уподобання. Всі її роботи мають характерний

орнамент і часте вживання зірок, які наче заповнюють вільне тло і є присутніми в усіх роботах. Слід відзначити незвичність для українського мистецтва іконографії "Собору архистратига Михаїла", цікаві з цього погляду й інші роботи — плащаниця з Михайлівського золотоверхого монастиря, воздух з Грецького монастиря, що на Подолі, та катапетасма 1756 р. Всі вони позначені своєрідністю у розв'язанні сюжету. Так, на грецькому воздухі (КПЛ-995) в центрі типова для українського гаптування композиція у зв'язі — покладення до гробу, що є обов'язковим для воздухів XVII—XVIII ст. Але на відміну від зображення в кутах чотирьох євангелістів або ж голівок херувимів, бачимо сміливе і несподіване введення чотирьох жіночих фігур. Зберігся лише один напис "Ірина", коло другого зображення внизу залишки частини колеса — атрибут св. Катерини, дві інші — очевидно, св. Варвара та Олена. Незважаючи на досить низький художньо-технічний рівень виконання центральної частини, зображення святих жінок, що є дуже рідкісним в українському гаптуванні, свідчить про нові тенденції у вирішенні постатей. Всі чотири виконанні за одним і тим самим трафаретом. Високі видовжені фігури із зеленою галузкою у руках стоять у хмарах, трохи схиливши голову. Особливістю є пишний з великою кількістю складок одяг. У творах ігумені Олени все більше відчутним стає поборення площинності, намагання заглибитися у матеріал, виявити його пластичну мову, опанувати третім глибинним виміром. Внаслідок такого рельєфного моделювання форми виявлення складок, лискучі поверхні золота і срібла переходять у густі загли-

бини, що посилює гру світла і тіні, і саме цей світлотіньовий контраст складає характерну особливість бароккової стилістики.

Плащаниця з Михайлівського Золотоверхого собору (КПЛ-454) виділяється незвичністю введення персонажів — св. Варвари та архангела Михаїла у традиційний сюжет покладення до труни, що може бути пояснено лише приналежністю до головного київського монастиря. Вони з обох боків тримають покривало, на якому лежить Христос. Біля архангела схилив голову і з жахом стиснув руки Йоан Богослов, у сумних, але спокійних позах схилились Божа Мати та Марія Магдалина. Привертає увагу фігура архистратига, яка найбільш емоційно виразна. В її трактуванні відчувається вплив західноєвропейського мистецтва, образне вирішення та духовне наснаження спирається на нові виражальні можливості гаптарства, засновані на естетичних ідеалах бароккового мистецтва. Динамічності фігури досягнуто завдяки природній, невимушеній позі архангела з логічним вмотивованим рухом рук, що тримають покривало. Майстриня підкреслено активізує внутрішню динаміку, застосовуючи експресивне світло-тіньове моделювання складок одягу і в той же час віртуозно-вишукано окреслює силуету, виявляючи ляконізм та цілісність.

У своїх роботах ігуменя Олена неодноразово звертається до образу архангела Михаїла (фелон та воздух 1748 р. "Собор архангела Михаїла") і образ його несе войовничий характер — він в обладунках з мечем. На плащаниці підкреслено глибоку поетичну наснаженість архистратига, що виявлено через ускладненість форм банок одягу, що майже спірально спускаються додолу, їх експресивний рух через зріле усвідомлення краси драпірування, що в цілому підкорено декоративній цілісності художнього ладу плащаниці. Незважаючи на сюжетну спрямованість роботи, в цілому вона справляє піднесено-святкове враження (недаремно в описі 1843 року Михайлівського Золотоверхого собору вона значилась як "страсна" і саме її виносили під час святкування Великодня). Земний емоційний вираз підтримано реальним трактуванням образів, з миловидними, круглими обличчями, з деталями, усім характером зображень. Це виявилось у вишуканості малюнку, ретельному і поетичному відтворенні намиста та шитого коміра української сорочки, що виглядає з-під гаптованого пишного одягу Варвари. Ця несподівана деталь і та увага, з якою мистець поставився до відображення таких поетичних деталей жіночого одягу — свідчення глибокого інтересу до реалій життя. Він спирався на нові естетичні ідеали і нові художньо-виражальні можливості гаптарства. Їх напрямок був у відході від абстрагованої ідеальності, в утвердженні рис земної людини, оспівуванні піднесено-опоетизованої краси, що впливала з життєво-естетичних уявлень про добро і справедливість.

Майстерні Києво-Флоровського монастиря. Фелон "Вознесіння", фрагменти "Благовіщення", 1764 р.
Workrooms of the Kyiv-Florov monastery. "Ascension", fragments from "Annunciation". 1764.

Зелений колір оксамитного тла плащаниці чудово виявляє і підкреслює ошатність зображень, активність золота і срібла. Виявлення коштовності дорогоцінного шитва у середині XVIII ст. було своєрідним виразом естетичних настанов гаптарства. Характер художньо-технічного виконання плащаниці виявляє особливості як Флоровського осередку гаптарства, так і в цілому цього виду мистецтва середини XVIII ст. Всі постаті гаптовано окремо на полотні по шкіряному, обклеєному папером підстеленню, а потім пришито на відповідне місце плащаниці.

Тіло Христа має панцирне закріплення, а всі деталі позначено графічною лінією чорного шовку, обличчя, руки, ноги мальовані олійними фарбами. Всю плащаницю облямовано рослинним орнаментом з двох хвилястих галузок надзвичайно динамічної, рухливої форми. Серед золотого стебла і листочків вишукано виділяються срібні квіти із золоченими деталями. Серед гвоздики, багатопелюсткової розквітлої квітці слід виділити мотив троянди, що неодноразово повторюється в орнаменті на роботах ігумені Олени. Плащаниця цікава не лише незвичністю іконографічного сюжету, технічного вправності, декоративним хистом, глибиною поетичного образу і тим, що в написі повідомлено про батьків Олени, її дівоче прізвище (Мануїлова). Її батьки були Анна та Юрій Мануїлович. Про себе вона в написі сповіщає як "бывшая майорша Держантисона".

Майстерні Києво-Флоровського монастиря. Воздух "Собор архангела Михаїла", 1748 р.
Workrooms of the Kyiv-Florov monastery. "Cathedral of Archangel Michael".

Велику завісу для царських врат замовив в ігумені Олені архимандрит Лука у 1756 р. (КПЛ-782).

Цікава історія створення катапетасми, яка виявляє творчий процес співпраці гаптарок та живописців лаврської художньої майстерні. На той час ігуменя Олена очолювала Новомлинський монастир, куди була переведена після зняття її з ігуменства у Флоровському монастирі через скарги черниць. Листування з архимандритом Лукою виявляє детально весь процес створення цього відповідального завдання, поради архимандрита, його інтерес навіть до дрібніших деталей, до вживання тієї чи іншої техніки, кольору та ін.

Робота вимагала надзвичайної майстерності, застосування двобічних швів, які утворювали б орнамент, що гарно виглядав би з двох боків — з вітваря і з центру храму. Для цього нитка проходила через тканину, утворюючи як на лиці, так і на звороті однакової краси узори. Серафими та орел гаптувалися окремо на полотні і були потім нашиті на рослинний орнамент. Особливий хист і майстерність виявлено у побудові всієї композиції. Внизу катапетасми ряди утворювалися з трьох великих рослинних мотивів, які чергуються з дев'ятьма меншими, складаючи єдине ціле, і утворювали разом п'ять рядів рослинного орнаменту. Кайма складалася з окремих хвилястих галузок, які зорозовили враження однієї хвилястої гірлянди. Малюнок рослинного орнаменту — ляконічний і виразний і складається з фантастичних квітів масивних форм. Основна техніка шитва — гладь кольоровим шовком, сухозлітку вжито лише для виділення середини, або ж окремих частин. Лише крила серафимів виділяються блиском золота і срібла.

Архівні матеріали дають можливість простежити, що собою являли виробничі майстерні у жіночих монастирях, їх устрій, взаємовідносини між гаптарками, а також, до деякої міри, проливають світло на постаті тих, хто створював гаптовані роботи, подають їх прізвища, соціальне походження, освіту і навіть виявляють гостроту і складність взаємовідносин між ігуменями і окремими майстринями, які завжди знаходилися у залежному становищі. Найбільшим центром гаптування XVIII ст. був Києво-Флоровський, Вознесенський жіночий монастир. Очевидно, існував монастир до XVI ст. Відомо, що у 1566 році його відновив протоієрей Яків Гулькевич, а у "Записах" під 1642 р. занотовано свідоцтво Петра Могили про те, що монах Києво-Печерської Лаври Богуш Гулькевич (онук Якова Гулькевича) передає всі свої права на володіння жіночим Флоровським монастирем Агафії Гуменецькій.

Ігуменя Агафія — сестра київського судді Федора Гуменецького, була заможною, енергійною людиною, вона доклала багато зусиль для покращення монастиря, приєднання до нього нових сіл, і саме з цього періоду починається самостійне життя обителі, незалежність її від роду Гулькевичів. Особливо заможним став монастир після об'єднання його з Київським Вознесенським, від чого він отримав і назву Києво-Флоровський Вознесенський монастир, хоч ще довгий час, аж до середини XVIII ст. монастир іменується як Києво-Вознесенський, що на Подолі.

Архівні матеріали, аналіз датованих та підписаних речей дають можливість частково з'ясувати, що являв собою Флоровський монастир як осередок гаптарства, який був устрій майстерень і відносини між замовником і виконавцями. Система організації жіночих монастирів і поділ їх на "общежительные" та "своєкоштные" диктувала і форми організації виробничих майстерень, їх структуру і форму організації праці. В протилежність Покровському жіночому, який був "общежительним", мав загальномонастирську майстерню, спільну їдальню, одяг, а натомість і спільні доходи, Флоровський був "своєкоштным", або "особожительним" і мав лише низку приватних майстерень, які були організовані власним коштом черниць і склалися з головної гаптарки, помічниць та кількох учениць. Різний ступінь майстерності зумовлював і різну градацію цих помічниць. Черниця Макарія, згадуючи їх, вживає різні кваліфікаційні терміни — "помічниці", "робітниці", "челядки". Всі відомості про гаптарок і уклад їх майстерень дізнаємося з листування черниці Макарії до консисторії у 1744 р. з приводу позову її з ігуменею Оленою. У складі майстерень були як звичайні початківці "білички", ще й інші черниці, які вже займали певне місце в монастирі, але вирішили навчатися гаптарства. Так, уставниця Василіса хотіла вчитись у черниці Макарії. В той же час до монастирів надсилали і сторонніх

дівчат, для навчання ремесла, за яких гаптарка отримувала певну винагороду. Та ж сама черниця Макарія скаржиться в листі про невиплату їй грошей за навчання. Те, що окремі гаптарки мали приватні майстерні підтверджує і той факт, що навіть за ремонт і латання старих риз монастир примушений був сплачувати гроші черницям, адже вони жили на власному утримуванні. Шиття стає для майстерень і їх господарок засобом існування.

Черниця Макарія була знана майстриня і досить заможна. Її келія мала пишне вбрання, сама Макарія пояснює це тим, що частину грошей вона одержує від гаптування, а також має кошти від спадщини батьків. Її майстерня була широковідома і користувалася широкою популярністю. Енергійна, талановита майстриня, до того ж маючи широку клієнтуру, Макарія знала собі ціну, не звикла до підневільного життя і могла постояти за свою незалежність, тому між нею й ігуменею Оленою виник конфлікт. Вона не могла погодитись на безправне становище і виконувати роллю покірливої виконавиці робіт. "Я де шитиму, а тебе слава будеть" — звинувачує вона ігуменю і просить перевести до Києво-Богословського монастиря. По закінченні розслідування справи між черницею Макарією та ігуменею Оленою за наказом митрополита Р. Заборовського обидві змушені були покинути Флоровський монастир. Ігумення перейшла до Новомлинського, а Макарія — до Києво-Богословського у 1746 р., але остаточно зліквідувала свої справи з Флоровським монастирем у 1759 р., коли їй повернули гроші за келію. Перехід такої досвідченої майстрині, роботи якої користувалися попитом, до Богословського монастиря наводить на думку про існування в ньому мистецтва гаптарства й існування в ньому приватних майстерень на зразок Флоровського.

Конфлікт між черницею й ігуменею розпочався з того, що вона не бажала терпляче зносити експлуатацію і нести постійні матеріальні втрати.

Існували випадки, коли відповідальне замовлення у монастирі виконувалося двома гаптарками, як свідчить напис на плащаниці 1822 р.: "плащаниця сія работана в келіи ігумени Смарагде Евгенівне Норовой й казначеи монахини Смарагде Набоковой", або ж відомо, що на виготовлення катапетасми ігуменя Олена організувала у Новомлинському монастирі до 10 гаптарок, які працювали 7 місяців. Мистецтво гаптування користувалося великою пошаною, шиті роботи розглядалися як дорогоцінні вклади до монастирів, церков.

Одним із значних центрів українського гаптарства й іконопису був Києво-Йорданський монастир. Він був заснований у 1615—1616 рр. біля Михайлівського монастиря, проіснував до кінця XVIII ст., коли його перевели до Золотоношського жіночого монастиря.

В архіві збереглися "послужні списки" від 1771 до 1780 року, які дають можливість з'ясувати, що являв собою цей монастир як центр шитва. Черниці у більшій своїй масі походили з козачого стану з полків Стародубського, Прилуцького, Гадяцького, Сумського, Переяславського, Київського, Лубенського, невеликий відсоток були з міщан і родин духовного звання, переважна більшість були "грамоте научени", за послужним списком 1775 р. кожна і послушниця і черниця "художество умеет, вовну прясть, шить" або "художеству шитья обучена". З 105 черниць обителі 68, як зазначалось, "рукоделий изучена, с которого питается", або ж "с которого живет", "питается с рукоделиев". Це говорить про те, що в Києво-Йорданському монастирі, на зразок Флоровського, існували окремі майстерні, в яких черниці займалися шитвом і утримували себе. Крім звичайних ремесел, до яких відносилися ткацтво, шитво, особливо були виділені гаптарки Афанасія Данилова Даниковна, дочка козача, полку Київського, 45 р., у монастирі в 1747 р., постриг прийняла з 1758 р., з с. Красновки. "Художеству изучена гаптарскому с которого и питается, грамотна". Анфіса Чайнова з Києво-Подолу, "художеству гаптарскому изучена", черниця Євпраксія Афанасьєва Петренкова з полку Прилуцького, та Єропита Аристархова Кнопева, яка особливо відзначалась "в послушании церковных риз шить вновь и поправлять".

Києво-Йорданський монастир не тільки був центром гаптарства і шитва, а й іконопису. Це особливо важливо, враховуючи те, що з 20-их років XVIII ст. всі шиті літургійні роботи мають складні іконографічні композиції і мальовані обличчя персонажів, що передбачає тісний постійний контакт живописця і гаптувальниці. Так, відомість монастиря за 1771 р. називає 13 черниць, які "к церковному иконописчеству годна", або ж "к церковному иконописческому послушанию годится". Така значна кількість черниць, що займаються іконописом, свідчить про те, що тут існували окремі майстерні, в яких виготовляли не лише ікони, а й виконували "прориси" та малювали "ліки" для гаптувальниць. Ці архівні матеріали дають можливість визначити Києво-Йорданський монастир як центр, в якому були черниці, що займалися шитвом різноманітними шовками, заповоччю виконуючи очевидно декоративне, оздоблення різноманітних речей, що підкреслювалося як "художеству шить" абизучена". Були дві гаптарки, які "художеству изучени гафтарского", дві черниці займалися виготовленням, реставрацією риз, а були також 14 інокінь, які займалися іконописом. Ігумення монастиря Олександра Колосовська дуже детально характеризує кожну, повідомляючи її походження, соціальний стан, з чого дізнаємось, що більшість з них були письменні і походили з козачого стану.

КУТОЧОК КУЛЬТУРИ

Хочу знову подякувати вам за довіру у виборі мене на цей відповідальний пост та поділитися з вами своїми думками про те, як я бачу свою функцію і в який спосіб уявляю собі співпрацю з вами всіма у цій цікавій та важливій ділянці. Саме поняття культури складне, і хоч як це дивно не вражає декого, — спірне. Для декого культура — це сукупність цілого способу життя даної громади, а для інших — це ознаки творчого і духовного життя людства та окремих осіб. Традиційно у нашій організації справи культури ототожнювалися з вивченням мистецтва, літератури, історії та інших гуманітарних предметів у галузі українознавства і поширення цього знання серед неукраїнських громад. У період, коли про Україну поза Україною і еміграцією знали мало, і коли ще не було вироблених механізмів розповсюдження інформацій про Україну, на всіх наших організаціях лежав обов'язок вивчення та поширення інформацій про Україну. Сьогодні ситуація значно змінилася, про Україну часто говорить Україна сама, та й Україну вже є багато можливостей глибше вивчати. Це не значить, що ці справи раз і назавжди розв'язані — такого ніколи не буде і не може бути, бо культура розвиватиметься так довго, як живуть люди.

Це означає, що форми нашої діяльності змінюються. Нам не часто вже доводиться алярмово організовувати акції, пов'язані зі справами культури та оборони прав України. Але на нас далі тяжить обов'язок самим розуміти ситуацію на Україні та поглиблювати свої знання з усіх предметів українознавства. Вже минули ті часи, коли варто було пригадувати відділам про річницю, пов'язані з нашим минулим. Відділи тепер проводять різні заходи, пов'язані з культурою — доповіді, концерти, краєзнавчі прогульки — в міру наявності засобів це зробити. Особливо, коли є можливість запрошувати більші ансамблі, тоді відділи співпрацюють з іншими організаціями. Я тільки прошу, щоб описи таких свят бачили світло денне — чи то в "Нашому Житті", чи у звідомленні мені. Виглядає, що виростаємо з періоду звітів і переходимо у менш формальний спосіб діяльності. Дехто може закинути браку звітування як організаційні недотягнення. Я бачу це радше як зріст неформальності, навіть свого роду добру американізацію. І — ніде правди діти — існує проблема писання українською мовою. Не треба нам ховати голову в

пісок з цього приводу — всі українські організації в Америці відчувають це явище. Не вважаю це кризою — криза буде, коли втратимо зв'язок між собою.

На зв'язку мені дуже залежить. Минулої каденції я намагалася писати "колюмни культури", порушуючи одні теми українською, а інші — англійською мовою. Я також намагалася звертати вашу увагу на цікаві книжки. Їх можна б обговорювати час від часу на сходах, чи навіть, якщо є охота, влаштувати й публічну дискусію над книжкою. У наших публічних бібліотеках бувають програми громадських дискусій чи обговорення книжок. Тепер появляється більше англійських книжок з українською тематикою. Можна у деяких місцевостях застосувати цей підхід.

Важливим аспектом нашої праці повинно бути також вивчення та розуміння нашого життя в США — і як громади, і як іміграційної спільноти. Тут входить в гру і наша власна організація, наш СУА. Ми прийняли резолюцію на останній конвенції, що будемо збирати матеріали про історію наших відділів та округ і про те, щоб ми записували на плівку розповіді наших сеньйорів. Відділ може взяти до співпраці або школу українознавства, або студентів, охочих до праці. Якщо ми хочемо мати солідну історію нашої організації за п'ять років, то з тією працею треба поспішати.

Особливо важливо мати допоміжний матеріал — не тільки дати, імена, статистику, а описи подій, і особливо тих подій, що не ввійшли у протоколи. Наші відділи та округи діяли по-різному, тож різновидний і різноманітний буде наш матеріал. Одне знаю, всі інформації знадобляться.

Отже, скористайте з літніх відпочинків, і збирайте матеріали про всі види діяльності СУА. І, будь ласка, діліться зі мною відомостями про свою працю.

Є ще один аспект нашої діяльності, котрий можна розглянути з точки зору культури — а це розуміння політичного зацікавлення, розуміння політичної культури. На акцію у нас є дуже вдала активність з галузі зовнішніх зв'язків. Але не всі наші членки розуміють не так важливість зв'язків — тут вже не треба аж такого зусилля, — як інформації, що можуть нам допомогти у продуманні та проведенні різних починів на місцевому та загальноамериканському полі.

СЕМІНАРИ XXIV КОНВЕНЦІЇ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

*Подаємо короткі інформації про семінари проведені на XXIV Конвенції СУА, які
приготувала пресова референтка Головної Управи СУА Ярослава Рубель.
Закінчення*

*Семінар Відділів далекого віддалення. Зліва Анна Кравчук,
Марія Наваринська, Ірина Руснак.
Seminar of Branches-at-Large. From left: Anna Krawczuk, Maria
Nawarynska, Iryna Russnak.*

СЕМІНАР ПРОЙШОВ УСПІШНО

Семінар Відділів далекого віддалення відкрила зв'язкова Марія Наваринська і попросила голову СУА Анну Кравчук та голову 24 Конвенції Ірину Руснак до головного столу.

Зв'язкова подала загальні інформації про далекі відділи, яких нині маємо 10 у вісьмох штатах США. Найбільший щодо кількості членства є 56-ий у Норт Порті, Фл., — 68 членок, найменше членок має 3-ій Відділ у Фініксі, Арізона, — 15. Всі відділи разом налічують 312 членок.

Відділи працюють у різних ділянках: зовнішні зв'язки, культурно-освітня, мистецька, виховна. Найбільш активною є референтура суспільної опіки, яка тепер спрямована на поміч дітям і потребуючим в Україні.

Всі відділи мають дописи у Конвенційній книзі.

На 24 Конвенції були присутні делегатки шістьох відділів.

Зв'язкова попросила до слова Оксану Нейбор, секретарку 27-го Відділу в Петербурзі. Вона подала, що їх Відділ у червні цього року буде відзначати 65 років існування. Вони ведуть виховну працю, влашто-

вують імпрези для дітей, провадять курси народних танків. Успішно працюють для нашої організації, а також активізуються в праці своєї громади.

Наступною говорила Мирослава Тершаковець, голова 17-го Відділу в Маямі. Відділ вже 44 роки веде успішну працю: влаштовують різні імпрези, доходи призначають на будову Українського Музею (7,000 дол.) та на фонд допомоги жертвам Чорнобиля, а також на потреби СУА.

Голова 107-го Відділу з Сан Хозе, Каліфорнія, подала, що вони вже 25 років працюють у тому штаті і тепер висилають медикаменти, посилки в Україну. Їхні проблеми — це брак домівки і територіальне розпорушення.

В дискусії брали участь Марія Фіглюс з 38-го Відділу, Марія Білинська з 56-го і Тереса Царик з 78-го. Більшість делегаток говорила про потребу зв'язку між відділами і з Головною Управою.

По закінченні семінару делегатки вибрали Марію Одежинську продовжувати працю зв'язкової і Ніллу Стецьків їй до помочі.

Марія Наваринська.

СЕМІНАР "ВІЛЬНЕ ЧЛЕНСТВО"

Ні одна організація не може існувати без росту членства. Вільне членство існувало в минулому, існує тепер, існуватиме в майбутньому. В минулому вільною членкою можна було стати тільки там, де не було СУА — Округи чи Відділу. Коли я перебрала цю референтуру, то вже були вільні членки в місцевостях, де існували відділи СУА. Причин на це багато: брак часу, професійна праця, родинні обставини, похилий вік, неприхильність відділів, розв'язання відділів старшого віку. При округах треба створити референтуру вільних членок.

Щодо майбутнього членства, то організувати нові відділи треба за зацікавленням, а не за віком. Ріст жінки в СУА — причини приналежності до СУА, праця в громаді. Тут потрібні організаційний хист, харитативна праця, провідницький хист, необхідно знайти спільну мову з новоприбулими жінками з України, допомога: "Support system for widows, divorced or abused".

Софія Геврик,

заступниця голови
для справ організаційних.

*Семінар вільного членства. Софія Геврик.
Seminar of members-at-Large. Sophia Hewryk.*

СЕМІНАР ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ" І ПРЕСОВОЇ РЕФЕРЕНТУРИ СУА

Семінар Пресової референтури СУА і журналу "Наше Життя". Зліва Тамара Стадниченко, Ірена Чабан, Ярослав Рубель.

Press committee and Our Life seminar. From left: Tamara Stadnychenko, Irena Chaban, Jaroslawa Rubel.

Семінар відкрила і провадила головний редактор журналу Ірена Чабан. Привітавши присутніх гостей та делегаток і представивши учасників семінару —

редактора англomовних сторінок Тамару Стадниченко, та пресову референтку Головної Управи СУА Ярославу Рубель, вона висловила щире признання і подяку пресовим референткам, авторам, жертводавцям та добродіям журналу. Метою семінару було дати можливість читачам висловити пропозиції і побажання, які послужать напрямними для дальшої праці. Член редколегії, заступниця голови СУА д-р Марта Богачевська-Хом'як додала, що в спілкуванні треба поглибити розуміння наших потреб, вияснити проблеми, подумати, як уприємнити життя і тільки цим зможемо затримати традиції СУА.

Виникла жвава дискусія щодо тематики англomовних сторінок, були пропозиції помішувати в журналі рецензії на нові видання в США і Україні, приймати оголошення для збільшення фінансової бази, що є неможливим, поскільки наша організація має статус неприбуткової і інше.

На закінчення редактор звернулася до присутніх референток з проханням підшукувати більше матеріалів на організаційні теми та дописувачів серед молодшого членства.

Пресовий семінар вела пресова референтка Ярослава Рубель.

Ірена Чабан

СКЛАД КОНВЕНЦІЙНОГО КОМІТЕТУ

КОНВЕНЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова — Марія Кондрат (90)
Заступниця голови — Христина Хомин-Іжак (90)
Протоколярна секретарка — Лідія Бук (67)
Кореспонденційна секретарка — Віра Кліш (90)
Скарбник — Христина Райтарівська (90)
Почесний член — Оксана Фаріон (90), голова Округи
Відпоручниця Екзекутиви СУА — Таїсса Турянська
Офіційний організатор оголошень до Конвенційної
Книжки — Лукія Гриців (43)

КОНВЕНЦІЙНІ КОМІСІЇ

Адміністративна комісія:

Христина Хомин-Іжак (90)
Лукія Гриців (43)
Реня Цюк (88)
Марта Бобак (88)
Христина Швед (88)

Реєстраційна комісія:

Роксоляна Луців (88)
Ольга Якубовська (88)
Тетяна Данилів (88)
Наталка Гаркінс (88)
Оксана Тишовницька (88)
Олександра Гандзій (88)
Христина Прокопович (88)
Анна Швабюк (88)
Люба Кос (88)

Пресова комісія:

Галина Царинник (44)
Стефанія Вочок (52)

Опікунка гості Конвенції народного депутата України
Олени Крандакової:

Марія Раковська (90)

Христина Хомин-Іжак, Марія Кондрат, Таїсса Турянська,
Анна Кравчук. Перші зустрічі Комітету.

Бенкетова комісія:

Теофілія Мельничук (90)
Надія Лучанко (90)
Оксана Фаріон (90)
Христина Райтарівська (90)
Орися Новосівська (90)

Програмова комісія:

Орися Новосівська (90)
Роксоляна Гіліцінська (90)
Оксана Микитин (19)
Тамара Веремієнко (19)

Медична опіка:

Галина Пиріг (90)

Мистецьке оформлення головної зали:

Роксоляна Гіліцінська (90)

Графічне оформлення летючок, інформативної бро-
шури та інших конвенційних матеріалів — Христя
Іжак молодша.

Сходи Конвенційного Комітету.

ТРЕТІЙ МІЖНАРОДНИЙ КОНГРЕС УКРАЇНІСТІВ

(ХАРКІВ 26—29 СЕРПНЯ 1996 Р.)

Так уже випало, що напружена робота науковців III Конгресу українців ніби була продовженням святкування 5-ої річниці незалежності України.

Міжнародна асоціація українців (МАУ) була заснована у червні 1989 року. Перший конгрес МАУ відбувся у Києві 27 серпня — 3 вересня 1990 року, другий — у Львові 22—28 серпня 1993 р. Відповідно до його рішення, у Харкові 26-29 серпня цього року відбувся Третій Міжнародний конгрес українців. Для участі в ньому приїхали вчені з різних міст України та багатьох країн світу — США, Канади, Австралії, Німеччини, Ізраїля, Росії, Литви, Польщі, Словаччини, Румунії, Болгарії, Китаю, Японії та інших. На Конгрес було зголошено майже 550 доповідей і повідомлень з різноманітних проблем україністики, які будуть невдовзі опубліковані. Перший випуск "Мовознавства" (Харків, 1996) був випущений під час роботи зібрання українців.

Засідання Конгресу відбувалися у приміщенні Національної юридичної академії ім. Ярослава Мудрого.

У залі академії відбулося урочисте відкриття Конгресу, на якому виступили члени Уряду України, депутати, вчені. Було зачитано привітання від Президента України Леоніда Кучми. Це доручення виконав віцепрем'єр з гуманітарних питань Ради Міністрів України Іван Курас.

Вітання від зарубіжних асоціацій українців проголосила Ася Гумецька (США), яка народилася в Харкові. Вона сказала, що головне завдання українців Америки — поширення знань про Україну.

Професор Варшавського університету Стефан Козак підкреслив, що праці польських українців сприяють поліпшенню сусідського клімату між Україною і Польщею. Асоціація українців у Польщі домоглася, що майже в усіх університетах сьогодні є катедри україністики. Тільки у цьому році прийнято 48 українців до Варшавського університету.

Професор з Пряшева (Словаччина) Микола Мушинка сказав, "що ідея створення асоціації українців зародилася ще у 1968 році у Пряшеві, ініціатором якої був Юрій Бача. Радянські танки розвіяли наші прагнення тоді, але я радий, що вони втілилися хоч і через 20 років".

Ганс Йоахим Торке (Німеччина), вітаючи українців, одночасно інформував про критичний стан німецьких вищих навчальних закладів, у тому числі й україністики. В покращанні справи покладаються надії на реформування мюнхенського Українського Вільного Університету, входження його у німецький науковий світ.

Іван Павло Химка сказав, що хоч у Альберті, де працюють канадські українці, півроку зима, почуття до України у них надзвичайно теплі. Вони готують українців з проблем історії, літератури, мовознавства, фольклористики.

Д-р Цзян Чанбін (Китай) повідомив, що в Китаї значно активізувалася україністика. З'явилося чимало молодих вчених, які вивчають Україну. Нещодавно вийшов китайсько-український словник. Цзян Чанбін впевнений, що незалежну Україну не можна повернути назад. Він вірить, що китайська україністика буде займати почесне місце у світі і бажає українцям добра і процвітання.

Учасників Конгресу привітала Галина Хоткевич, дочка відомого подвижника, вченого, етномузиколога Гната Хоткевича. Вона піклується про створення Музею свого батька під Харковом, де він жив і працював понад 10 років.

Президент Міжнародної асоціації українців Ярослав Ісаєвич виголосив наукову доповідь "Міжнародна асоціація українців між Другим і Третім конгресами". Він наголосив на потребі сумлінної праці на ниві української науки, об'єктивності у висвітленні проблем, етногенетичних досліджень, міжетнічних контактів. Треба прагнути до найоб'єктивнішої інформації, вільної від ідеологізації. Дуже важливо мати скрізь наукові центри в діаспорі, бо вони не тільки проводять велику наукову роботу, але й сприяють виданню українознавчої літератури, проводять українознавчі студії. Варто відзначити, що у гуманітарних науках в Україні стався великий стрибок. Ліквідовано цензуру, налагоджено контакти з зарубіжними вченими. Але недоліком є те, що окремі видання ще не позбавлені декларативності.

До МАУ належать 22 асоціації, від Австралії до Японії. Активно працюють українці Америки, Канади, Ізраїля, Угорщини, Словаччини, Польщі. Але з жalem мусимо констатувати, що в Росії немає жодної катедри україністики.

Великий інтерес викликала виголошена на пленарному засіданні доповідь президента асоціації українців з Японії Казуо Накаї на тему "Самостійна Україна в сучасному світі". На його точку зору, геополітичному становищу України може загрозувати конфлікт між Сходом і Заходом. Росія висунула рішучий протест проти просування НАТО на Схід. На думку вченого, необхідне уникнення будь-якого конфлікту в регіоні Східньої Європи. Україна повинна проводити політику стримування протиборства між Заходом і Сходом. Але небезпека криється у тому, що завжди тиск з обох сторін концентрується на

нових державах. Дуже важливо, яким буде договір України з Росією.

Академік Микола Жулинський виголосив доповідь "Національна культура в умовах формування нової суспільної солідарності України". Він звернув увагу на проблеми розвитку української культури у пострадянський час. Це складні соціально-економічні умови, наявність радянської ментальності, ідеологічна спадщина тоталітаризму тощо. Важливим сьогодні, на думку доповідача, є питання творення єдиного національного культурного простору України, відновлення національної ідентичності, духовності.

Пленарне засідання першого дня роботи Конгресу завершилося великим концертом. На ньому звучали українські пісні, виконувалися національні танці.

27 серпня після пленарного засідання, де були виголошені доповіді Василя Тація (Україна), Андреаса Каппелера (Німеччина), Григорія Грабовича (США), розпочалася робота тематичних секційних засідань. Цього року було значно розширено тематику секцій. Тут, на III Конгресі, працювали секції: Середньовічна і ранньомодерна Україна; Історіографічні візії та сучасні тенденції дослідження; Україна на початку ХХ ст.; Концепція Східної Європи: до 100-річчя заснування катедри Михайла Грушевського у Львівському університеті. Великий інтерес викликала тематика секції: Україна і проблеми міжнародної безпеки. Активно йшло обговорення доповідей і виступів на засіданні, що було присвячене темі: Українознавство в системі національної освіти, культури та виховання. Наголошувалося, що освіта ще недостатньо зробила для українознавства у середній і вищій школах.

Окремо працювала секція: Українська діаспора: стан і перспективи дослідження. На ній обговорювалися концептуальні та методологічні проблеми написання "Енциклопедії української діаспори" (проф. Василь Маркусь). Д-р Юрій Макар поставив проблему: "Українці в колишніх соціалістичних державах зарубіжної Європи". Порушувалися питання національної ідентичності русинів-українців Словаччини. Вперше піднімалася проблема етнографічного вивчення українців Холмщини і Підляшшя (В. Борисенко, Україна).

Серед літературознавчих проблем розглядалися такі як "Теорія та методологія літератури", "Шевченкознавство", "Світовий контекст української літератури".

Мабуть, найчисленніші секції працювали з українського мовознавства. Окреме засідання було присвячене "Історії української літературної мови", на якому порушувалися питання походження і жанрів давньокиївської літературної мови, традицій і новаторства в мові і стилі Теофана Прокоповича та ряд інших.

Професор з Петербургу, відомий славіст Валерій Мокієнко у своїй доповіді "Значення української мови для славістики" досить чітко підкреслив, що Велика Русь (Росія) є слов'янською периферією, а Мала (Україна) — її центром. Він ставить і намагається розв'язати, спираючись на великий фактичний матеріал, проблему локалізації слов'янської прабатьківщини. Вчений вказує на існуючу недооцінку української мови у сім'ї слов'янських мов. А якраз український лексичний матеріал заслуговує особливої уваги, бо за його допомогою можна вирішувати проблеми етногенезу, простежити слов'янські міграції з VI—VII сторіч нової ери. Автор вважає, що діалектологічні факти дозволяють констатувати, що вихідною точкою слов'янської міграції, їх метрополією була Мала, а не Велика Русь. Новіші наукові досягнення (Т. Вендіної) дозволяють говорити, що українські діалекти, до яких тяжіють всі інші слов'янські, є ніби центром сучасного діалектологічного ландшафту Славії.

На конкретному матеріалі проф. Валерій Мокієнко показує, що протиставлення "мала" або "окраїна" (як українська і "велика" або "центральна" як російська) при розгляді багатьох мовних фактів міняються місцями і центром іррадіації динамічних імпульсів є частіше саме українська мова. Автор висловлює надію, що об'єктивні дослідження мовознавства у перспективі підтвердять справедливості давнього східнослов'янського прислів'я: язик, — а точніше, — мовознавство — доведуть славістику до Києва, встановивши тим самим історичну справедливість.

Вперше широко розглядалися на III Конгресі проблеми етнології: соціокультурна система запорізьких козаків (Григорій Щербій, Україна), методологічні проблеми етнології, внесок в науку раніше маловідомих діячів Федора Вовка, Михайла Лучкая. Цікавими були матеріали про генетичні джерела населення України-Руси в світлі даних антропології, про епістолярну спадщину тощо. Ще більш продуктивною була дискусія за "круглими столами", де розглядалися проблеми типології історико-етнографічних регіонів України та проблеми збереження і охорони народної культури.

Особливо багато часу було відведено на розгляд теоретичних і практичних проблем культури: мистецтва, освіти, виховання. Особливий інтерес викликали доповіді, які стосувалися, зокрема, таких тем, як "Петро Могила і питання духовної єдності української нації" (Валерія Нічик, Україна), "Морально-етична концепція української барокової драми", "Розвиток візантійської іконографічної традиції в українських антимінсах XVII ст." Працювала паралельно окрема секція, яка розглядала тематику: Сучасне українське мистецтво і його міжнародний контекст. Серед різних видів мистецтва розглядалися проблеми сучасного українського театру.

ВІСТІ З ЦЕНТРАЛІ

● 6 жовтня 1996 р. в Голмделі, Нью-Джерзі, відбулася перевірка фінансових книг XXIV Конвенції СУА, а саме: Конвенційного Комітету та Конвенційної Книжки. Від Контрольної комісії у сходинах взяли участь: Іванна Ратич — голова, Рома Шуган, Іванна Ганкевич — члени, Таїсса Турянська — скарбничка. Від Конвенційного Комітету були і звітували: Марія Кондрат — голова, Христина Хомин-Іжак — адміністративна комісія, Христина Райтарівська — бенкетова комісія.

Від Комітету Конвенційної Книжки звітували: Ярослав Рубель — голова і Стефанія Косович — скарбничка.

● 23 вересня 1996 р. президент Українського Народного Союзу Уляна Дячук запросила на зустріч в УНС колишню стипендіятку СУА Магдалину Лозову, яка тепер є на державній посаді у штатах Парана і Санта Катаріна, директоркою запровадження методології навчання української мови як другої мови в публічних школах Бразилії.

● 18 вересня 1996 р. в Сенаті у Вашингтоні відбулося урочисте відзначення п'ятиліття незалежності України, на яке були запрошені і представниці Союзу Українок Америки: голова СУА Анна Кравчук і заступниці голови Ольга Тритяк та Ірина Куровицька.

На зустрічі з колишньою стипендіяtkою СУА М. Лозовою (зліва): президент УНС Уляна Дячук, Магдаліна Лозова, секретар УНС Марта Лиско, референтка стипендій СУА Люба Більовщук.

● 27 вересня ц. р. в українській місії в Нью-Йорку на запрошення постійного представника України в ООН Анатолія Зленка відбулася зустріч з міністром закордонних справ України Генадієм Удовенком. СУА репрезентувала Ірина Куровицька.

● 28 вересня ц. р. на запрошення Генерального консула України в Нью-Йорку Віктора Крижанівського відбулася зустріч представників українсько-американських організацій з міністром закордонних справ України Генадієм Удовенком. СУА репрезентувала його голова Анна Кравчук.

На відзначенні п'ятиріччя незалежності України у Сенаті (зліва): Тетяна Царик, Ірина Куровицька, Ольга Тритяк, посол України у Вашингтоні д-р Юрій Щербак, Анна Кравчук і Марта Ярославич.

Сидять: єпископ Української Автокефальної Православної Церкви Антоній, Мерилін Ді Джакоббі; *стоять:* Анна Кравчук, Ірина Куровицька, Ольга Тритяк, Том Ленг.

Вчені зверталися і до таких важливих питань як бібліографія та інформатика, генеалогія, геральдика, сфрагістики, палеографія, археографія, археологія.

Чільне місце зайняли проблеми історіографії та історіософії, а також релігії, ідеї політичної незалежності України.

Досить цікавим був "круглий стіл" за тематикою: "Українська таборова преса ХХ ст.: проблеми національного свідомлення".

Жваві дискусії відбувалися на секції: Регіональні аспекти політичної ситуації. Зокрема на актуальну тему виголошена доповідь "Схід і захід України: ре-

гіональні особливості в оцінці політичних процесів".

На Третньому Конгресі українців було поставлено ряд нових проблем україністики. Конгрес підтвердив, що в Україні за п'ять років незалежності змужніла ціла плеяда талановитих вчених, звільнившись від тоталітарного режиму.

29 серпня відбулося заключне засідання Конгресу, де були підведені підсумки та намічені перспективи діяльності Міжнародної асоціації українців. Того ж дня вчені відвідали музеї Григорія Сковороди та Іллі Рєпіна.

м. Київ

**З П'ЯТИЛІТТЯМ ВІДРОДЖЕННЯ
І З НАГОДИ ЮВІЛЕЙНОГО З'ЇЗДУ ЩИРО ВІТАЄМО
ПРОВІД ТА ЧЛЕНСТВО СОЮЗУ УКРАЇНОК УКРАЇНИ!**

БАЖАЄМО

**ДРУЖНЬОЇ АТМОСФЕРИ, ТВОРЧИХ НАРАД, ДАЛЕКОГЛЯДНОСТИ ПОСТАНОВ
ДЛЯ ДАЛЬШОГО РОСТУ, ДОБРА І СЛАВИ ОРГАНІЗАЦІЇ**

Головна Управа Союзу Українок Америки

Д-Р ВАЛЕНТИНА БОРИСЕНКО

ДІВОЧІ ТА ПАРУБОЧІ ГРОМАДИ НА УКРАЇНІ

"Перша музика". Оригінальний рисунок Іжакевича. Власність "Ниви". Авторіліня Ангерера.

"Music first". Original drawing by Izhakevych. From the "Nyva" collection of A. Angerer.

На Україні діти з семи-дев'яти років привчалися до посильної трудової діяльності. Хлопчики, як правило, ставали пастушками. Меншенькі пасли гусей, качок. Більші йшли у підпасичі (помічниках пастухів), потім — у пастухи. Хлопця вже й так звали — пастушок, пастух, що означало певну оцінку віку.

При вповненні семи років дитині-хлопчикові в давнину відбувався обряд "садити на коня", або "княжити". На свято Семена (1 вересня) семилітка підстригали під чоловічу зачіску, одягали нові штани і пояс і садили на коня та тричі обвозили по колу за сходом сонця. Можливо, давня веснянка якраз і

подає фрагмент цього обряду:

- *Ой чиє ж то дитя*
На конику сидить?
- *Що воно держить?*
- *Червонеє яблучко.*
- *Чим воно має?*
- *Золотим конем грає.*

Хлопчики змалку допомагали також біля коней, волів, при оранні ґрунту, ставали погоничами. І "погонич" вже звучало, як справжній робітник.

Дівчаток привчали переважно до хатньої жіночої роботи. Семирічна дівчинка вже няньчила менших братиків чи сестричок і величалася у сім'ї "нянька". У жнива дівчатка допомагали матерям носити обід косарям у поле. З семи років дівчинку навчали прясти. Майже по всій території України існував звичай, за яким дівчинка, направши перше повісмо прядива, мала кинути його швиденько в палаючу піч, а сама оббігти тричі навколо хати. Вважалось в народі, що тоді хутко прясти навчиться. Старі люди мотивують звичай так: "Щоб так швидко пряла, як в печі вогонь спалив повісмо". Тут маємо сліди давнього вірування про священну силу вогню. Звідси, очевидно, походить і вислів "робота горить в руках". Та й у народній пісні співається:

Я нікого так не люблю,
Як молоду Анцю,
Ручки — огонь до роботи,
А ножки до танцю.

Хлопці й дівчата дорослими ставали рано. Дівчата переважно у 15-16, хлопці — 16-17 років. Здавна на Україні існували своєрідні громадські організації молоді — так звані дівочі й парубочі громади. Повноліття для дівчини чи хлопця наступало тоді, коли вони могли вступити до цієї громади. Бувало, що хлопчики й молодшого віку (14-15 років) хотіли пристати до парубочого товариства. Та ні ж бо, старші таких хлопчаків вилловлювали і привселюдно кепкували: "Ще молоко на губах не обсохло, а він уже до дівчат біжить". Або ж спіймають і переріжуть очкур (мотузку) в штанах. Тоді хлопець штани в руки і гайда додому осоромлений.

Прийняття до громади реґляментувалося певними звичаями і виконанням обрядових дій. Характер цих дій мав у різних регіонах України свою місцеву специфіку.

Здебільшого новачків до гурту приймали на перші осінні вечорниці. Відомо, що вечорниці — місця дозвілля сільської молоді — з наступанням літньої жнивної пори переставали функціонувати, бо народ чітко усвідомлював: "Хто у жнива п'є горілку, той зимою без чобіт". З приходом осені і збором урожаю відновлювалися вечорниці. В одних селах перші вечорниці були у вересні — на другу Пречисту, в інших — на Покрову (14 жовтня), на Кузьми й Дам'яна (1 листопада).

Особливо давні звичаї перших вечорниць зберегалися до 30-их років нашого століття на Поліссі та Волині. На Коростенщині, зокрема, на перші осінні вечорниці дівчата вскладчину готують святкову вечерю. Приносять сало, яйця, обов'язково варять вареники. У тій хаті, де будуть вечорниці, запікають у печі цілого півня — "горгуна". Начиняють його печінкою, квітчають квітами, а хлопці пускаються у різноманітні хитрощі, щоб викрасти того півня з печі, або комори і занести на свій куток та й з'їсти із своїми дівчатами. Та дівчата дуже пильнують "горгуна" і урочисто ділять між усіма на перших вечорницях, примовляючи: "Тобі, Юхтимко, крильця, щоб легко в танці літала" і т.д. Тут маємо сліди пережитків давніх вірувань у солярні культу. Півень на землі є символом зорі, провісником сходу сонця. Давнім слов'янам відомі жертвоприношення півня.

Дівчина, яку перший раз приймали до дівочої громади, мала на перші вечорниці зварити кашу. Горщик з кашею вона приносила в хустині і так ставила на столі. Сходилися хлопці. Починали торгувати кашу. Хто з хлопців давав більше грошей, той бив кашу, а гроші віддавали дівчині, яка її принесла. Дівчина частувала усіх кашею і приймалася до гурту, могла уже ходити на вечірки.

Каша у цьому обряді посвячення в повноліття теж не випадкова, бо вона фігурує у багатьох сімейно-родинних обрядах. На думку відомого вченого-слависта О. Потебні, "богиня, для якої варилася каша, мала відношення до дощу і води, одруження і смерті". Каша, як обрядова страва, займала особливе місце у календарних молодіжних обрядах, коли з приходом весни дівчата варили горщик каші й заковували на вулиці, приспівуючи навколо неї:

Закопали горщик каші,
Ще й кіпком прибили,
Щоб на нашу вулицю
Парубки ходили.

У багатьох районах Київщини дівчина-наречена після того, як покличе на весілля, йде з друзками у ту хату, де гуляла на вечорницях, і в знак прощання з дівуванням варять там кашу. Потім молода бере горщик з кашею і розбиває. Друзки в цей час співають:

Ой каша, каша,
Розлуко наша...

Очевидно, з давніх народних уявлень про магічне значення каші було перенесено і на звичай готувати кашу при церемонії прийняття козака до коша.

В давніші часи хлопців приймали до парубочої громади тоді, як опанує косарську техніку. Косар — це вже парубок. Щоб вступити в парубоче товариство, хлопець мав поставити товаришам могорич, а дівчатам — найняти музики. Пізніші звичаї обставлені більше жартівливими елементами випробування парубка. Його заставляли залазити на високий стовп

і там кукурікати по-півнячому. Після жартів і змагань хлопець частував товариство.

В поліських, центральних та східних районах України до 30-их років ХХ століття зберігалися форми вечорниць, на яких дівчата і хлопці залишалися ночувати, дотримуючись доброї поведінки. Хлопець, який був прийнятий до громади і перший раз ночує на вечірках, зазнав і жартівливого "посвячення". Пильнували, як новачок засне, брали тоді його чоботи, насипали туди попелу, наливали води і "золили" там ганчірки. Вранці парубок, як почне такі чоботи взувати, то сміються над ним. Траплялося, що любителю поспати вимазували обличчя сажею і вдосвіта люди на вулиці бачили, що хлопець з перших вечорниць йде.

На Чорнобильщині хлопцеві, який перший раз спав на вечірках, пришивали до одягу картоплю, а вранці потішалися з нього.

Цікавий звичай повноліття парубка побутовав на Поділлі. Тут відбувався обряд "коронування" (корінунання — місцева назва на Вінниччині) юнака на парубка. Його садовили на стілець, застелений кожухом (або на подушку), давали в руки хлібину і пляшку та тричі піднімали високо вгору, співаючи при цьому величальних пісень в його честь. За коронування хлопець ставив могорич і частував усю громаду.

Молодіжні організації мали виборних старших, які відповідали за культуру дозвілля, свій неписаний статут. Старшого парубочої громади звали отаманом, або у деяких районах — березою. Дівочі громади були менше зорганізовані, але у центральних районах і дівчата вибирали серед себе старшу, яку також звали березою.

Березу вибирали щороку нового. Зрідка найбільш вправні були кілька років підряд. Робили такі вибори найчастіше перед самим Різдвом. Вибирали за старших тих, хто знав найбільше колядок, щедрівок, вітань та умів повести ватагу колядників і щедрівників по всьому селі. Дівчата і хлопці мали ватаги окремо. З наколядованих гостинців дівчата робили складчину окремо, а хлопці — окремо. А вже на завершення зимових свят робили спільну складчину і бавилися на вечорницях.

Парубоча громада мала свій статут і береза зачитував його на вечорницях. Ось, приблизний текст: "Будемо ж, браття, гуляти чесно, тихо та смирно, як і слід чесному й поважному парубоцтву, так, як гуляли наші діди й батьки. Господиню на вечорницях поважають і шанують як матір, з дівчатами обходитися з повагою; не забувать, братця, що чесна дівчина — то є краса і честь усього села".

Береза мав і знак влади — кийок чи палицю. Як хлопець був добрим отаманом, то громада на закінчення його повноважень вскладчину дарувала йому чоботи, або шапку, пояс. І це була велика

пошанівка — за березу "заробив".

Береза під час колядування керував ватагою. Після колядок і привітань господар обдаровував колядників грішми, ковбасою, пиріжками, горіхами тощо. Береза у відповідь промовляв: "Станьте, товариство, подякуйте за цей хліб чесний, червоне золото, щоб наш господар важний, поважний був перед панами, перед князями, перед усім миром хрещеним". "Дай Боже", — казали усі разом.

Ще одним цікавим елементом парубочого і дівочого життя були ворожіння і замовляння. Виконувалися переважно під час таких календарних свят як Катерини, Андрія, Покрови, різдвяних та великодніх.

Молоді всі хочуть бути щасливими. Це вічне бажання спонукало до різних форм ворожіння про долю. Серед численних замовлянь (приворотів і відворотів) особливий інтерес становлять звертання за допомогою до небесних світил. Дівочі замовляння до сонця були різні. Ось кілька прикладів: "Ти святе, ти ясне-прекрасне; ти чисте, величне і поважне; ти освічуєш гори й долини, і високі могили — освіти мене, рабу Божу, перед усім миром: перед панами, перед попами, перед царями, перед усім миром християнським — добротою, красою, любощами й милощами. Щоб не було ні любішої, ні милішої од раби Божої, народженої, хрещеної, молитвної Наталки. Яке ти ясне, величне, прекрасне, щоб і я така була ясна, велична, прекрасна перед усім миром християнським, на віки віків, амінь".

Ще одне замовляння до сонця: "Сонечко ясне, сонечко красне, освічуєш ти гори, долини, освіти моє личко, щоб моє личко було ясне-красне, як сонечко".

Давніми є і замовляння до місяця: "Місяцю-владимиру, ти високо літаєш, ти все бачиш, ти все чуєш: як невольники і невольниці плачуть за батьком та за матір'ю, за дітьми маленькими; як корова за телям, як лошиця за лошам, як ослиця за ослям, як море за морем... Даруй же Господи, щоб так за мною народженою, хрещеною, молитвяною рабою Божою Марусею Грицько плакав".

Відомі й парубочі замовляння, які дещо різняться від дівочих. На Великдень хлопці на Поліссі замовляли так: "Як люди багаті з паскою, щоб вона (ім'я) бігла до мене з доброю ласкою! Як зщеплена хата щепами, так вона, щоб до мене чіплялася. Як місяць на царські ворота, так щоб вона на мене вішалася усім своїм серцем, і своєю кров'ю і усіма сорока сугавами".

Парубочі і дівочі громади мали великий вплив на моральне виховання молоді, розвивали мистецтво гуртового співу й народної хореографії, шанували традиції предків, виховували своєю поведінкою підлітків.

м. Куїв

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

---

NOVEMBER 1996

Editor: TAMARA STADNYCHENKO

HAPPY THANKSGIVING!

RESOLUTIONS OF THE XXIVth CONVENTION OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA

1. The Convention extends greetings to the American people and the President of the United States.

2. The Convention extends greetings to the President of Ukraine and to the Ukrainian people, on the fifth anniversary of their independence.

3. The Convention extends greetings to the hierarchy of the Ukrainian churches in the diaspora and Ukraine.

4. The convention extends greetings to Ukrainian women's organizations throughout the world.

5. In marking the sorrowful 10th anniversary of the Chernobyl catastrophe, the XXIVth Convention of the UNWLA has created an Ecology Chair on its National Board. The responsibility of the new chairmanship will be to take advantage of every possible opportunity to inform the immediate and greater communities about the consequences of nuclear pollution.

6. The XXIVth Convention of the UNWLA noted that the organization has provided 70 years of community service. Its founders, leaders and the general membership were commended. As of now, we are making preparations for the 75th birthday of our organization, which will occur in the new century, the year 2000.

Recommendations

Membership Chair Branches

1. Every branch should have a membership chair.
2. Every branch should try to encourage as many members as possible to join the branch, or to become members-at-large.

Recommendations for Regional Councils:

1. Organize membership seminars, inviting branch presidents, membership chairs and interested members of the organization.

a) familiarize the general membership with the history and by-laws of the UNWLA

b) familiarize the membership with the work of the World Federation of the Ukrainian Women's Organization (WFUWO), as well as with American women's organizations

2. On the basis of the annual reports of the branches, continue to develop information on the branches and their general characteristics.

3. Introduce information about the UNWLA to students of Ukrainian schools and to groups in higher education schools (on the order of the American "Juniorettes").

4. Explore all possibilities in organizing new branches.

Culture Chair

Preparing for the celebration of the 75th anniversary of our organization, we urge members of UNWLA to:

1. Review and arrange in order the archival materials of branches and Regional Councils.

2. Within the realm of possibility, interview and preserve conversations with elderly members concerning their work within the organization.

3. Provide assistance in the gathering of information about the history of the UNWLA.

4. Plan and prepare various means of marking our organization's jubilee in our communities with events such as conferences, exhibitions, get-togethers.

5. Encourage our members to expand their studies and interest about the culture of Ukraine, as well as about the Ukrainian communities in the United States.

6. Donate English-language books about Ukraine and The Ukrainian Museum exhibition catalogues to American libraries.

Public Relations Chair

1. Members should monitor the actions of the United States, which had promised, along with governments of other countries, to help Ukraine in the clean up following the Chornobyl nuclear explosion. Members should write letters to their congressmen and senators concerning this issue, particularly during the re-election period.

2. Actively participate in American political parties. Our involvement will help in the realization of actions which are in our interest. Continue active cooperation with the National Council of Women of the U.S. and with other women's organizations here, and in Ukraine, with whom we share common goals. Cooperation precipitates success.

3. Develop contacts with the mass media in our immediate communities and inform them about our work and activities, as well as about Ukraine.

Art and Museum Chair

In supporting the resolutions of the previous conventions, we propose:

1. In celebrating the 20th anniversary of The Ukrainian Museum in New York City in 1996, all branches and Regional Councils should mark the date with various events to benefit the Museum's Building Fund.

Education Chair

1. Adhere to all resolutions of the previous conventions.

2. We encourage all Education Chairs and branch presidents to insist that their local school boards make sure the historical changes which have occurred recently, particularly with reference to Ukraine, are included in the new school texts.

Social Welfare Chair

1. Support the Social Welfare Funds.

2. Continue to help needy Ukrainian families, especially orphans and the elderly in Ukraine and in other countries.

3. Focus attention on helping the elderly, needy individuals, who live alone, particularly those who are members of UNWLA.

4. Coordinate the aid managed under the UNWLA's Social Welfare Program and distribute it according to need.

Press Chair

1. Develop a working relationship with press chairs of Regional Councils and those from branches through organized inter-regional conferences.

2. Encourage press chairs to disseminate information about the work of the UNWLA by providing the press with news material.

UNWLA Scholarship/Student Sponsorship Chair

1. Adhere to all resolutions and recommendations of the previous conventions.

2. To prepare a plan for expanding and increasing scholarship program in Ukraine.

Ecology

1. Make sure that the UNICEF conference held under the auspices of the United Nations remembers the children of Chornobyl.

2. As an NGO (non-governmental organization) we should take part in local, state and national activities which show concern for the issue of pollution in the environment.

3. Make continuous use of publications and other materials to educate children, starting with preschool, about the preservation of our environment.

Financial Chair

Recommendation:

1. Prepare an English language manual concerning the management of finances for branches, in order to understand and comply with IRS rules.

2. Organize inter-regional financial conferences.

General Recommendations

1. Support previously passed resolutions in order to give individual chairs the opportunity to organize inter-regional or regional conferences, in cooperation with presidents of Regional Councils.

**NEW BOARD ELECTED/NEW BUILDING PLANS UNVEILED
at UKRAINIAN MUSEUM'S ANNUAL MEETING**

Newly elected board of the Ukrainian Museum in New York. Seated: Anna Krawczuk, Ivan Luchechko, Maria Shust. Standing: Ilona Shyprykevich, Barbara Bachynsky, Lydia Krushelnytsky, Katria Czerwoniak, Christine Shoh, Roman Hawrylak, Olha Lewicky, Olha Hnateyko, Orest Glut, Ireneus Yurchuk, Lidia Bilous, Anna Altskewycz, Lidia Rohowska.

1996/97 BOARD OF TRUSTEES OF THE UKRAINIAN MUSEUM

Executive Board

Ivan Luchechko, President
 Anna Krawczuk, Vice President
 Tatiana Tershakovec, Vice President
 Olha Hnateyko, Vice President
 Eugene Zmyj, Treasurer
 Vera Skop, Secretary
 Roman Hawrylak, Secretary
 Barbara Bachynsky, Member-at-large
 Lidia Bilous, Member-at-large
 Orest Glut, Member-at-large

Board of Trustees

Anna Alyskewycz	Olympia Rohowsky
Katria Czerwoniak	Areta Pawlynsky
Oleh Dekajlo, Esq.	Zorina Siokalo
Yaroslawa Gerulak	Christine Shoh
Titus Hewryk	Ilona Shyprykevich
Bohdan Kotys	Maria Tomorug
Lydia Krushelnytsky	Ireneus Yurchuk
Olha Lewicky	

BRIDGING TWO WORLDS: AN INTERPRETER'S PERSPECTIVE.

MARTA ZIELYK

PRESENTATION AT THE PRE-CONVENTION PROGRAM OF THE 24TH NATIONAL CONVENTION

When I was a little girl growing up on 7th St. in Manhattan, we had a next door neighbor who once reproached my mother with the question "Why are you torturing your daughters with Ukrainian. After all that will not earn them their daily bread" or as he put it "Пані, чому мучите дітей українською мовою. Не будуть вони з того хліба їсти". I don't know what my mother answered him then but were he alive today, I would say on her behalf that Ukrainian has indeed been earning me my daily bread for the last fifteen years and in the most unexpected ways. Whether it was at the Ukrainian Museum, or at the Voice of America in Washington or at Radio Liberty in Munich or finally, at my present position, it is my knowledge of Ukrainian which helped me get those jobs.

But it was a truly a historic event that led me to interpreting. As a direct result of the breakup of the Soviet Union I left one job, with Radio Liberty, and found another — as the first ever Ukrainian staff interpreter at the Department of State.

It began in those first euphoric months of 1988 when the occasional visiting Ukrainian dissident needed an interpreter for a very low key meeting with a low level US government bureaucrat. Over time visitors from Ukraine became more high-level and they began having meetings with people whose names were preceded by such titles as deputy assistant secretary or assistant secretary. It got to the point where requests from official U.S. government agencies for Ukrainian interpreters were coming in to the State Department's Interpreting Division with such regularity that it was deemed a simple matter of financial advantage to pay a salary to a Ukrainian staff interpreter rather than rely on the unpredictable whims and schedules of freelancers. So in April of 1995, after 6 years of freelancing for our government, I became official. And talk about a "baptism by fire".

My very first assignment after coming on board was accompanying President Clinton to Kiev on his state visit to Ukraine. I can tell you honestly that I regard this experience as one of the top three most difficult things I have done in my life. The pace of the President's schedule, the pressure to interpret well, to not breach the minutest protocol rule, to make sure that through me the President sounded appropriately Presidential — were all intense. The high point of the state visit was the President's speech before 70,000 Ukrainians — most of them young students — who gathered on the grounds before the Taras Shevchenko University in Kyiv. What made that event particularly memorable for me was not only the fact that I successfully met the challenge of interpreting a difficult but masterfully written speech which was broadcast live to a potential audience of 50 million. But what was truly unforgettable was the practically tangible wave of energy which emanated from the crowd gathered at the feet of the President. He in turn fed upon it and gave it right back to the crowd tenfold. I could not help but be drawn into this wave of excitement which crested when the president ended his speech with the words, and I quote him directly, "God bless America and Слава Україні". I didn't even bother to interpret. At that point, anything I would have said would have been drowned out by applause and cheers. The best interpretation, I learned, is often silence.

But these kinds of moments come rarely in an interpreter's career. As in any job there are ups and downs. I have to be ready to travel at a day's notice

anywhere, anytime which makes me lose entire chunks of my life in Washington; I can't tell you how many theater and symphony tickets I have forfeited, how many social events I have missed. The mode of transportation in this travel is sometimes rather scary — rickety Soviet era helicopters, military cargo planes, nuclear submarines, aircraft carriers.

The frequent overseas travel leads to almost constant jet lag, although that has come in handy when treaty negotiating sessions with the Ukrainians in Kyiv have stretched into the early dawn hours, say 4 or 5 a.m. By midnight, when most of our Ukrainian interlocutors are getting drowsy, I am just perking up and eager to continue working for as long as necessary. During long meetings or negotiating sessions I am under incredible mental pressure to perform the best, to be right on target in my choice of words. I can't let my mind wander for a second because a second is all it takes to miss that one key word which ties everything together. The limits of my mental and physical capabilities are tested on a regular basis when traveling with official US delegations overseas or hosting Ukrainian visitors in the United States. We interpreters jokingly refer to these trips as "exercises in sleep deprivation".

The perks to being an interpreter, however, far outweigh any possible negative aspects. In the regular course of performing my job I get to mix with international leaders, with those that shape the history of the world; I get to see them on the job as well as during "down time", when they are just people as opposed to prime ministers and presidents.

As interpreter I get to attend the most lavish receptions in awe-inspiring palaces and the most elegant state dinners at the White House, but of course I rarely get to sample any of the wonderful food and certainly none of the fine wines served there because — you guessed it, I'm always interpreting. Waving away waiters with magical dessert creations of the White House pastry chef, is very difficult but needs to be done. Just because the setting is informal does not mean that important issues are not being discussed. We call this the interpreter's diet. Although I did get to sample some of those fabulous desserts in 1993. Les Aspin was Secretary of Defense and our ties with Ukraine centered on nuclear disarmament issues. This led to many meetings in a variety of settings, including working dinners and lunches. Secretary Aspin's doctors had forbidden him to eat sweets due to his heart condition. So he would always take his dessert, slide it over to me and insist that I sample it so "it didn't go to waste". Bless his heart.

And anyone who is even vaguely familiar with big city traffic will appreciate the following. My ultimate thrill is riding in the limo with the President of Ukraine when he comes to Washington and having noontime downtown traffic stop for us as we go whizzing by with

little Ukrainian flags on the hood of the long black car. I just live for those rare moments.

Although I do remember the exact moment when my job as interpreter reached a new level. It was prior to my third White House teleconference, in which the President or Vice President places a call to the President or Prime minister of Ukraine. The first two times that I was alerted to come to the White House I didn't sleep for two nights prior in nervous anticipation of the assignment. By the time the third request was made, I laughed out loud when I caught myself actually writing in my appointment book "Go to White House" just in case I would forget.

But even though this job has become routine it has not become less exciting. After all, I consider myself very lucky to have a job which takes me to a luau in Hawaii complete with Polynesian dancing girls one month and the next month to literally "the middle of nowhere", to Pervomaysk, south of Kyiv to witness the destruction of a Soviet era nuclear missile silo.

But all this can be considered secondary to the essence of being an interpreter — which is using language to facilitate communication between two parties. This type of work involves much more than simply being proficient in two languages. I once read that in the course of performing his or her job, an interpreter has to listen, remember, edit, write, summarize, pick and choose appropriate words, in short: be a walking thesaurus/encyclopedia. However, for Ukrainian interpreters this job entails a number of other unique dimensions, with which for example French or Spanish interpreters are not burdened.

For the first few years after Ukrainian independence and to an even greater extent today, I am forced to deal with a language that is a living, evolving organism. All languages are to a certain extent, but Ukrainian is unique in this respect. It is a language that has been outlawed, humiliated, censored, colonized, russified and generally undergone enough ordeals to dampen the spirits of even the most optimistic among us. And yet, it has survived and is in the very real process of being reborn. I celebrate that rebirth and yet it is that rebirth which makes my job all the more difficult. Take, for example, the following sentence which I had to interpret during a recent visit of representatives from the Ukrainian equivalent of the Coast Guard. I quote "The 24 week FT course includes instruction on DC/AC analysis, analog and digital circuits, microprocessing, radar basic, synchro/servo theory, ... ordnance administration, fire control ballistics and basic math through advanced trigonometry functions." Once I figured out what this sentence means in real English as opposed to military English, where was I supposed to seek help in interpreting it into Ukrainian when there are no easily accessible English Ukrainian military dictionaries, no polytechnical dictionaries, no medical, agricultural, scientific diction-

Left to right: Taras Bazyluk, Marta Zielyk, Iryna Kurowyckyj and Melanne S. Verveer.

aries. Maybe they do exist, but I have a feeling I would need to visit rare book collections of libraries or dusty old attics to actually get my hands on one. Where do I look up the most complicated nuclear disarmament terminology when for decades, any fields remotely associated with armaments or sophisticated technologies in Ukraine were dominated by the Russian language. I am truly envious of my fellow-staff interpreters who have access to entire roomfuls of specialized dictionaries in their chosen languages.

At least these types of words, dealing with science and technology usually have black or white meanings. It is the other diplomatic, ambiguous terminology which often causes much consternation in relations between the US and Ukraine. The word which gave both sides much trouble during the drafting of many documents is "commitment", as in one president is "committed to" that or this policy. Once I spent literally, I am not exaggerating, six hours discussing the various possibilities of translating the phrase commitment into Ukrainian — should it be "виявляє відданість", or "обіцяє", or "має намір" each of which has its own specific nuances. What a headache it was. Especially for me because when texts of treaties are being negotiated I am the primary one responsible for assuring that both the Ukrainian and English texts say exactly the same thing. This "conforming process" often lasts twice as long as the actual negotiating process. I vividly remember one occasion when the heads of the US and Ukrainian delegations agreed in principle on a statement at a lavish dinner. They went to their respective hotel rooms to sleep and left it up to us, their staffs to conform the texts. The signing ceremony was scheduled for 8:30 a.m. the next morning and we got the texts conformed,

finally at 7:30 a.m., that is one hour prior to signing after having worked all night. We witnessed the signing, bleary eyed, grumpy, wrinkled, hungry but certainly exhilarated. However, words are not the only thing a diplomatic interpreter deals with. I am very often called upon to interpret Ukrainian history, traditions, cultural habits, mannerisms. Our two countries are divided by an ocean of differing attitudes towards time management, diplomatic protocol, political correctness, acceptable social practices, in short, by all which makes countries unique and valuable each in their own way. These differences make for a wonderfully diverse world but they do not facilitate efficient discourse between nations.

Under the heading of cultural interpretation comes that bane of the interpreter's existence: the joke. The two countries have a different attitude towards humor — don't laugh — humor is serious stuff. It can be used as a negotiating tactic, or as a medium to get a certain message across. What frightens me most when I am sitting at the table with an American and a Ukrainian delegation is when I hear the following words being spoken: "I'd like to tell you a little joke". I groan inwardly just praying that the joke will be translatable, that this particular attempt at humor will transcend cultures. Most of the time it doesn't.

Another scary aspect of high level interpreting for me is having to deal with White House speeches. I have great admiration for White House speechwriters —they are very talented, creative people. But — when I get an advance text of a speech (if I get an advance copy of a speech) the very first thing I do is go through it to see if there are any quotes from Taras Shevchenko. After all, speechwriters don't know Ukrainian and get these quotes from a book of English translations of Shevchenko. Do

you have any idea how daunting it is to have to retranslate Shevchenko from English back into Ukrainian full well knowing that the audience listening to the speech probably knows Shevchenko by heart? These days I never travel without my pocket Kobzar.

Protocol is another area which often leads to sticky situations for interpreters. My own protocol dilemma stems from the fact that I am a woman dealing with principals who are for the most part men. The principal is the person who is the head of the delegation or the official to whom I have been assigned. One problem lies in the protocol rule which states that when entering or exiting a room or hall, or a dinner or even an elevator, the principal comes through the door first. If I were a man this rule would be much simpler to observe. As you might imagine, President Clinton, (and I should add President Bush before him) is a very courteous, well mannered gentleman and so on more than one occasion, when we have both approached a doorway almost side by side, he has motioned for me to go first. My problem is: should I follow the President's gesture and go first knowing that I will be reprimanded by his protocol people, or should I ignore the President's gesture and insist that he go first, thereby creating a situation where the President and I would do an awkward, little dance — you first, no you first, no you first. That certainly would not look too smooth if it happened to be captured by CNN. So you see my dilemma. Usually I do what the President says — after all, a displeased protocol officer is one thing, a displeased President is something completely different.

A protocol dilemma of a sort presented itself to me when I was interpreting for the wife of the Vice President, Tipper Gore and the First Lady of Ukraine, Mrs. Kravchuk, during a luncheon hosted for them by the Vice President. Among the guests at that luncheon were several prominent Ukrainian Americans. It was in the receiving line when I was standing between Mrs. Gore and Mrs. Kravchuk that an older Ukrainian American

gentleman, whom I happened to know very well approached us. After greeting the Vice President and President Kravchuk, he saw me, and, I suppose in his surprise, he grasped my hand, kissed it in the very courtly manner of what I call the old Austro-Hungarian school, and completely ignored the two very important ladies standing to either side of me. I was mortified but smiled and introduced him to Mrs. Gore and Mrs. Kravchuk. Later I apologized to Tipper Gore, explaining that he was an old family friend.

It is exactly that — old friends — that I would like the United States and Ukraine to be, friends with a whole network of ties which as a matter of course will require Ukrainian interpreters. Since 1988 I have fought my fill of battles with ignorant bureaucrats on both sides of the Atlantic, at times having to defend my very existence — as a State Department Ukrainian interpreter, for unfortunately there are still many who question the need for my services when “after all, in the past other languages have done very well for us”. You, readers, can just imagine which OTHER languages they have in mind. This is changing slowly for the better although for me it cannot happen soon enough.

Since 1988 I have seen our bilateral relations go from total ignorance to animosity to wariness to exasperation to grudging respect to friendship. With each stage in our relationship I have had to learn an entire new vocabulary — first nuclear disarmament terminology, then the formal language of treaties and agreements; now I am deep into the complexities of economics and in the future I see energy issues figuring prominently. After that — who knows. But one thing I have known since 1988 — that despite the climate of US-Ukrainian relations — I have and will continue to have a front row seat during interaction between the two countries which matter most to me, between the country that has given me my native language and the country that has allowed me to put it to such wonderful use.

ERRATA

On page 22 of the September 1996 issue of *Our Life*, in the biography of Stephanie Wowchok, column 2, line 9 should have read “...then as President from 1972-74”. On page 23, column 2, line 3 should have read “Award from the Pennsylvania Fraternal Congress”. Our apologies to Mrs. Wowchok and to our readers for the inadvertent errors.

NEW PERSPECTIVES IN HYPERTENSION

IHOR MAGUN, M.D., F.A.C.P.

Hypertension is the most prevalent cardiovascular disorder in the United States. Specific definitions of hypertension have been classified by the Joint National Committee on Detection Evaluation and Treatment of High Blood Pressure and can be seen as follows: (adults age 18 and older)

	SYSTOLIC mm Hg	DIASTOLIC mm Hg
normal	less than 130	less than 85
high normal	130-139	85-89
HYPERTENSION		
Stage 1	140-159	90-99
Stage 2	160-179	100-109
Stage 3	180-209	110-119
Stage 4	greater than 210	greater than 120

The diagnosis is usually made when the average of two or more systolic/diastolic blood pressure readings are 140 mm Hg (Hg signifies mercury readings in millimeters) or above or diastolic greater than 90 mm Hg. Systole is referred to when there is contraction of the heart — when blood is driven away from the heart, diastole occurs when there is dilation of the heart cavities, filling with blood.

In addition to the various stages of hypertension, there are two major types of hypertension: 1. essential hypertension, which is of unknown cause and constitutes 95% of all cases and 2. secondary hypertension, due to a known cause e.g. kidney disease, specific tumors, pregnancy, endocrinological disorders. There are other subtypes of hypertension present which include isolated systolic hypertension, (systolic greater than or equal to 140 and diastolic less than 90), malignant hypertension with diastole greater than 140, and white coat hypertension when blood pressure is elevated when measured by a health care professional, and normal at other times.

Hypertension is present in more than sixty percent of people residing in the United States and the rate is higher in people over 60 years of age. Blacks have a higher prevalence even at an early age.

Hypertension cannot be cured unless it is specifically due to a secondary cause. Hypertension can be controlled and will probably require a multifaceted approach. The goal is to reduce the overall cardiovascu-

lar morbidity and mortality.

It is a known fact that elevated blood pressure is a major contributing factor for up to seventy percent of strokes. It can cause a diffuse enlargement of the heart, lead to kidney failure, contribute to major changes in vision and can lead to increase in atherosclerosis and is a leading cause of myocardial infarctions (heart attacks).

Weight loss is efficacious in treatment of hypertension and may be sufficient to control it without medications. One must keep in mind that over the counter weight reducing tablets have "stimulants" as ingredients and thus independently contribute to blood pressure elevation.

Exercise demonstrates a positive impact on lowering blood pressure. Aerobic activity, such as brisk walking, swimming, running or bicycling are the best recommendations. All these activities should be started gradually and may need to be approved by a physician.

Alcohol restriction is helpful if the quantity ingested is more than average. There are studies which show a reduction in overall cardiovascular risk with only modest alcohol intake.

Smoking can raise your blood pressure for up to thirty minutes. There are no smokers with sustained hypertension due to smoking, however, if you smoke often, you will have episodes of hypertension as well as accelerated cardiovascular disease.

Low salt is helpful in certain individuals. There are "salt-sensitive" and "salt-resistant" patients. The "salt-sensitive" patients such as the elderly and black patients tend to respond to salt intake, whereas certain "salt-resistant" individuals are not effected. The recommendation for general good health is to limit your intake of salt to about six grams per day (about one teaspoon of table salt) taking into account the salt that goes into processed canned or bottled food. Read labels and eat more fresh food.

Medications have been quite helpful in controlling hypertension. There are many classes of medications which are specifically tailored to the individual. These are determined individually by the treating physician.

Hypertension is a serious disease but there are numerous ways to approach effective management. Take the time to know your blood pressure readings and apply all the recommendations for a healthier life as well as a sense of well-being.

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

Від 1989 року в листопадовому числі "Нашого Життя" подаємо приписи на страви, пов'язані з Днем Подяки. Продовжуємо цю традицію.

ВАРЕНА САЛАТКА З ГОРОДИНИ (на 6 осіб)

- 1/3 горнятка доброї олії
- 2 великі цибулі, нарізані в кружальця
- 3 зубки часнику, розтертого
- 2 малі баклажани (eggplant), нарізані в кубики
- 4 малі кабачки, нарізані в кружальця (zucchini)
- 2 зелені перці, нарізані на тонкі кусочки
- 2 1/3 горнятка (1 фунт і 3-унцова банька) помідорів
- 1 ложечка сухого васильку (basil)
- сіть і перець до смаку
- 1 ложечка сухої петрушки

Розігріти олію на пательні (сковороді), додати цибулю і часник. Гріти, щоб цибуля зм'якла. Додати баклажани, кабачки, зелений перець, добре змішати і варити на вогні. Додати помідори, петрушку і варити на легкому вогні, щоб "моргало", приблизно одну годину, мішаючи час від часу. Варити під покришкою. Зняти покришку, коли городина м'яка, і варити далі, щоб рідина випарувалася. Можна подавати гаряче або холодне.

Як додаток до юшки або на приставку спекти:

ПИРІЖКИ З КУРЯЧИМ М'ЯСОМ

- 2 горнятка пересіяного борошна (муки)
  - 1/2 ложечки соли
  - 1 кістка масла або маргарини
  - 1/2 горнятка кислої сметани
- Начинка:**
- 1 горнятко змеленого курячого м'яса
  - 1 триунцова банька порізаних печериць (chopped mushrooms)
  - 1 зварене на твердо яйце, посікти
  - по 1/2 ложечки часникового порошку, паприки і сухої петрушки
  - 1 ложечка свіжого нарізаного кропу

Тісто: Замісити муку з маслом, найкраще ножем або т. зв. dough cutter. Додати кислу сметану і добре змішати. Завинути тісто у восковий папір і вставити на ніч до холодильника.

Начинка: Змішати куряче м'ясо з печерицями і смажити з однією ложкою масла або олії 2—3 хвилини. Додати решту складників і трошки кислої сметани, щоб начинка була суцільна.

Розкачати тісто на 1/4 інча товщини і вирізувати як на вареники. Виробляти пиріжки з начинкою і

класти на натовщений лист. Посмарувати розколюченим яйцем і пекти в нагрітій до 375° печі 15 хвилин, щоб зарум'янилися.

РИЖ ЗІ СУХИМИ ОВОЧАМИ

- 1/2 горнятка (одна кістка) масла
- 1 мала цибуля, дрібно нарізана
- 1 1/2 горнятка рижу (найкраще "basmati", індійський)
- 3 1/4 горнятка води
- сіть і перець до смаку
- 1/4 ложечки спеції "allspice"
- 1/4 горнятка родзинків
- 1/2 горнятка сушених морель (apricot)
- 1/4 горнятка сушених журавлин (cranberry)
- 1/2 горнятка горіхів (зарум'янених) посікти

Стопити масло у великому горшку, додати цибулю, тушкувати, щоб зм'якла. Сполоскати риж, відцідити, додати до цибулі. Влити воду, посолити і поперчити до смаку, додати спеції і всі сухі овочі. Заварити до кипіння і варити 20 хвилин. Як риж м'який, додати горіхи, накрити і потрясти горшком, щоб все змішалось. Подавати зразу.

"ШАРЛЬОТКА" З ГАРБУЗА З МИГДАЛЕМ

- 30 бісквітних пальчиків — половинок (lady fingers)
- 2 коверти желатини (без смаку)
- 2/3 горнятка молока
- 1/3 горнятка темного рому
- 4 яєць, розділені
- 2/3 горнятка брунатного цукру
- 2 горнятка гарбуза з баньки
- 1 ложечка тертої шкурки з помаранчі
- 1 ложечка цинamonу
- по 1/2 ложечки мускатного горіха (nutmeg) і імбиру (ginger)
- 1/4 ложечки сухих тертих гвоздиків (cloves, ground)
- 1 горнятко вершків
- 3 ложки цукру
- 1/2 горнятка зарум'яненого посіченого мигдалю.

Зрізати один кінець з кожного бісквітного пальчика. Обкласти ними довкруги тортівницю, заокругленою стороною назовні.

У великій ринці змішати желатину, молоко, ром, жовтки (залишаючи білки), додати 1/3 горнятка цукру. Мішаючи, варити на легкому вогні, щоби згусло, 5—10 хвилин. Зняти з вогню, вмшати гарбуз, помаранчеву шкурку, спеції. В другій мисці вбити тугу піну з білків з цукром, окремо вбити вершки і на переміну з піною поволі змішувати з гарбузовою масою. Всипати мигдаль і змішати. Накласти масу до приготованої тортівниці. Накрити прозорим папером і вкласти до холодильника найменше на 8 годин.

Перед поданням можна прибрати додатково вбитими вершками і цілим мигдалем.

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА ЧІКАГО

ХРОНІКА ЗА 1995 РІК

<i>Відділ</i>	<i>Місцевість</i>	<i>Голова</i>
6-ий	Чікаго	Лідія Шандор
22-ий	Чікаго	Ольга Мартинюк
29-ий	Чікаго	Оксана Ванджуря
36-ий	Чікаго	Люба Новак
51-ий	Мілвокі, Виск.	Іванна Річардсон
74-ий	Чікаго	Стефанія Іванчук
84-ий	Чікаго	Марія Дорожинська
85-ий	Чікаго	Лідія Марушка
101-ий	Чікаго	Оксана Крушельницька
102-ий	Манстер, Інд.	Мирослава Івахів

Округа має 10 відділів, до яких належить 321 членка. Голова Округної Управи — Анастасія Хариш.

ПРАЦЯ ПО ВІДДІЛАХ

6-ий ВІДДІЛ має 18 членок віком 40-45 років. У 1995 році Відділ продовжував спроби приєднувати нових членок. Проведено ряд ширших сходин, на які були запрошені молоді жінки. Перші сходини не мали успіху — було замало присутніх. На чергових сходинах відбулася жвава дискусія про моду, косметику, зачіски, про норми поведінки жінок в Америці, про етикет. На наступних сходинах новоприбулі жінки з України описували присутнім культуру і побут на нашій Батьківщині, красу Києва. У червні д-р Надзікевич розповів про підготовку до Олімпійських Ігор і про участь в них України, а також про допомогу нашим спортсменам. Дуже успішною була "гостина — ширші сходини", що відбулися в городі голови Відділу Лідії Шандор, коло басейну. Членки і запрошені гості прибули з родинами. Було багато дітей, повно гамору і сміху. На грудневих сходинах присутні згадували Свят-Вечір, традиції Різдва і Нового Року в околицях, де проживали. 6-ий Відділ брав активну участь в імпрезах Округної Управи: у Дні союзнянки, у відзначенні 70-ліття СУА, у "Різдвяній зустрічі".

22-ий ВІДДІЛ має 65 членок. Ширші сходини з програмою відбуваються щомісяця. Культурна референтка планує програми: доповіді, спогади з особистих переживань, читання нових літературних творів, відзначення національних свят. Багато років Відділ влаштовує в Музеї науки і промислу "Різдво в Україні" в рамках Міжнародного різдвяного фестивалю. Виступав хор "Кринос" і танцювальна група СУМ з Палатайну, Ілл. Українська ялинка була прикрашена оздобами, виконаними ручно членками нашого Відділу. Маємо свій архів, бібліотеку і щотижневу радіопередачу на радіопрограмі панства Самбірських. Відділ тісно співпрацює з Округною Управою. 11 членок входять до Управи Округи. На святі 70-ліття СУА дві членки 22-го Відділу — Надія

Дзидзан і Ольга Заброцька — були наділені почесним членством. Третя членка — засновниця і довголітня голова нашого Відділу, діюча голова Округної Управи Анастасія Хариш — стала почесною головою Округи.

29-ий ВІДДІЛ був заснований у 1960 році і нині має 49 членок. У минулому році відбулося дев'ять ширших сходин і одні сходини Управи. Були влаштовані дві мистецькі виставки. Третя виставка, проведена разом з Інститутом модерного мистецтва, — це були дитячі твори учнів мистецької школи ім. О. Новаківського у Львові. На виставці відбулося читання творів юних поетів з України, а читали їх учні катедральної школи. Дітей підготовляла вчителька школи, членка нашого Відділу Марта Стадник. Інша членка Відділу вчителька Ірена Олексюк була ведучою. Заходами Відділу у жовтні відбулася виставка малярства і графіки Віталія Литвина з Канади. Членки суспільної опіки Віра Боднарук і Марія Трощук вислали 29 пачок: 13 в Україну, по вісім до Польщі і Бразилії. Відділ опікується лікарнями в Сумах, Ворохті і Яремчу, куди висилає вітаміни, простирає, одяг, солодоці, шкільне приладдя і книжки. Придбано також три шпитальні візочки і вісім матраців для терапевтичних вправ. Допомагаємо Софії Козак у Львові, сестрам С. Бандери у Стрию та студентів Ігореві. Стипендійна референтка Параня Туркало придбала 17 стипендій. Відділ співпрацює з Округою у всіх її починах.

36-ий ВІДДІЛ має 26 членок. Заснований у 1932 році і є найстаршим Відділом Округи Чікаго. У 1995 році відбулися 2 ширших сходин. Проведено збірку "Писанка — Україні", яка пройшла з великим успіхом: зібрано 494 дол. Влаштовано три базари. Вислано сім пачок з дитячим одягом до Сум і дві пачки для дітей сиротинця Сестер Василіянок у Гошеві коло Стрия. Відділ брав участь у місячних сходинах Округи і виконав усі фінансові зобов'язання. Членки взяли активну участь у Дні союзнянки і святі 70-ліття СУА, на якому дві членки-засновниці 36-го Відділу — Олена Криль і Вікторія Лярсон — були нагороджені грамотою почесного членства СУА.

51-ий ВІДДІЛ налічує 24 членки. Відбуто чотири ширші сходини і двоє сходин Управи. Відділ співпрацює з Інтернаціональним інститутом і публічним музеєм у Мілвокі, Виск., де опікується українською хатою у постійній виставці "Європейські села". У квітні відбувся продаж великоднього печива і свячене при парафії. У червні членки Відділу варили борщ для полуденку на День союзнянки. Суспільна опіка Відділу вислала 500 дол. на Стипендійний Фонд СУА і пачки до міста Сум. Переслано 150 дол. на Український Музей в Нью-Йорку, 100 дол. як дар

Владиці Іннокентієві з нагоди 55-ліття священства і 80-ліття з дня його народження. Відділ чотири рази в році проводить "бінго", що є неабиякою фінансовою підтримкою. Членки беруть активну участь у праці української громади і церкви.

74-ий ВІДДІЛ має 30 членок. Щомісяця, за винятком липня і серпня, відбуваються ширші сходи. На сходинах, крім поточних організаційних справ, є звичайно культурно-освітня програма: початок жіночого руху, голод 1932-33 років. На сходинах відзначено 90-ліття членки Ірини з Макарушків Пежанської. Членки взяли участь у відзначенні 70-ліття СУА, а непередодні ювілею культурно-освітня референтка виступила з доповіддю про 70-літню працю СУА на радіопрограмі панства Самбірських. Референтка суспільної опіки дбає про старших віком і хворих і висилає пакунки з одягом в Україну. Проводяться доходи імпреди: раз у місяць кава і солодке після Богослуження і різдвяний базар. Відділ також провів збірку "Писанка — Україні".

84-ий ВІДДІЛ налічує 14 членок. Відбулося п'ять ширших сходин з пересічною участю дев'ятох членок. Відділ не тільки має стовідсоткову передплату журналу "Наше Життя", але й придбав ще передплатниць поза Відділом. Членки беруть активну участь у всіх імпредзах, влаштовуваних Округою. Дві членки є в Окружній Управі. Проведено збірку "Писанка — Україні", влаштовано великодній базар (205 дол. приходу), вислано на Стипендійний Фонд СУА 550 дол. і 103 дол. 50 центів видано на Суспільну опіку (пачки до Сум і допомога бабусям в Україні). Цікаві програми були включені у ділові ширші сходи: доповідь Марії Дорожинської "Українські народні приповідки", рецитації поезій Павла Тичини у виконанні М. Французенка, Ліни Костенко у виконанні Н. Світличної, своїми враженнями з подорожі по Волині поділилися Т. і М. Шпурі, репортаж

про подорож до Аргентини прочитала Ганна Черінь.

85-ий ВІДДІЛ. Кількість членок — 25. Прибули три нові членки. Сходи, в міру потреби, відбуваються в домах членок. Три роки Відділ опікується садочком, а це нелегка праця. Подяка і признання за це належить членкам Марті Хариш, Ганнусі Веремінській та Ганнусі Патеро. Успішно проведено збірку дитячого одягу для висилки в Україну. Для членок Відділу і їх родин відбулася різдвяна вечеря при участі 31 особи в хаті Аді і Петра Ліберів, де всі провели кілька приємних годин. Членки дружно співпрацювали з Окружною Управою, брали активну участь у Дні союзанки, у відзначенні 70-ліття СУА, у різдвяній зустрічі. 85-ий Відділ має стовідсоткову передплату "Нашого Життя".

101-ий ВІДДІЛ був заснований у 1968 році і має 47 членок. Торік мав деякі труднощі у перевиборі Управи і його діяльність дещо спала, у порівнянні з попередніми роками. Однак членки брали участь у Дні союзанки, проведено мистецьку виставку в Культурному осередку. Відділ успішно виконав усі фінансові зобов'язання.

102-ий ВІДДІЛ заснований у 1969 році. Торік було 23 членки, але майже всі вони — старшого віку і мають проблеми зі здоров'ям. Відбулися 4 ширші сходи і одні — Управи. В середньому на сходинах буває сім-вісім членок. Найуспішнішими можна вважати сходи, що відбулися в хаті Івонни Головатой, на яких було 13 членок і всі вони вирішили, що Відділ треба обов'язково втримати. На жаль, діяльність була досить скромною. Відбувся базар, який дав можливість допомогти студентам з України, які прибули на навчання в університеті в Індіані. На Стипендійний Фонд СУА вислано гроші з праці д-ра Миколи Гнатика. Заплачено членські вкладки до Головної і Окружної Управ.

Марія Лібер,
пресова референтка Округи Чикаго.

ДОПОВНЕННЯ ДО ХРОНІКИ ОКРУГИ НЬЮ-ЙОРК

ЗВІТ 95-ГО ВІДДІЛУ ЗА 1995 РІК

95-ий ВІДДІЛ нараховує 20 членок. Відбув 8 ширших сходин. 21 травня членки влаштували День Матері і День Родини з співучастю учнів української школи при церкві св. Тройці в Кергонксоні. 5 серпня Відділ брав участь у міжнародному фестивалі страв у Повкпінсі, Нью-Йорк. Про це була згадка в місцевій пресі, і членка Відділу мала інтерв'ю на радіостанції. Вліті провів льотерію на Медичний Фонд Чорнобиля з доходом 1,000 дол. Для членок влаштував літній пікнік і різдвяну зустріч. Відділ брав участь у двох базарах в Нью-Полці і Плезант Валей, Нью-Йорк, з показом і продажем виробів українського мистецтва. 11 грудня разом з 89-им Відділом відзначив 70-ліття СУА з участю у програмі і доходом 1,100 дол.

У грудні брав участь у фестивалі ялинок в Повкпінсі з доходом на місцеву лікарню. Купець української ялинки подарував її своїй бабці, яка є українського походження, на

велику радість для неї і для Відділу. Відділ працює згідно з своїм наміром плекати українські традиції і культуру, ширити добре ім'я України серед американців через участь в їх виставках й імпредзах. Відділ виготовив звіт про свою трирічну діяльність до Конвенційної книжки.

21-ИЙ ВІДДІЛ

Праця суспільної опіки: до Львова вислано дві великі посилки з дитячим одягом до сиротинця ч. 1 ім. М. Черник. Із збірки на коляду вислано 300 дол. для найбідніших дітей у Бразилії на адресу О. Шульгин, і 100 дол. для сиріт в Австрії на руки о. І. Дашковського у Зальцбургу. На Український Музей в Нью-Йорку пожертвовано 200 дол. з доходу святкування 65-тя Відділу.

Івонна Мачай,
пресова референтка Округи Нью-Йорк.

ОКРУГА ФІЛЯДЕЛЬФІЯ

ХРОНІКА ЗА 1995 РІК

<i>Відділ</i>	<i>Місцевість</i>	<i>Голова</i>
10-ий	Філядельфія	Галина Гомзяк
13-ий	Честер	Марія Вечак
19-ий	Трентон	Оксана Микитин
20-ий	Філядельфія	Варвара Швед
43-ий	Філядельфія	Анна Максимович
52-ий	Філядельфія	Стефанія Вовчок
54-ий	Вілмінгтон	Ольга Рибаків
59-ий	Балтімор	Ганна Самутин
67-ий	Філядельфія	Софія Геврик
88-ий	Філядельфія	Роксоляна Луців
90-ий	Філядельфія	Марія Раковська
91-ий	Бетлегем	Оксана Кіпа

10-ий ВІДДІЛ. У звітному році було 8 сходин і одне засідання Управи. На сходинах відчитувано обіжники з Централі, відомості з Округної Управи, референтки подавали короткий звіт своєї праці, полагоджувано фінансові справи, прослухувано доповіді.

Наш Відділ нараховує 17 членок. Всі союзнянки передплачують "Наше Життя", маємо одного нечлена, який в пам'ять покійної дружини вже кілька років передплачує журнал.

Активність членок проявляється у всіх референтурах Відділу: висилання пакунків в Україну для сиріт та потребуючим, опіка Бабусі, оплачування стипендіянки у Бразилії, допомога церкві св. Миколая, Український Музей в Нью-Йорку, фонд Чорнобиля, передплата журналу "Наше Життя" в Україну, семінарія у Вашингтоні, закуп харчів у різдвяний і великодній час, щоб привітати зі святами хворих і немічних людей у старечих піклувальних домах і т.п. На всі ті цілі Відділ видав 1,331 дол. Зобов'язання щодо Централі і Округної Управи вирівняно.

Щоб здобути фонди, членки влаштовують кілька разів до року продаж печива, ходять з колядою, продають квіти під церквою на День Матері і День Батька. Також розпродують коло церкви жетони на Український Музей і квіти для СФУЖО.

До Українського Музею вислано експонати народного мистецтва, які подарували п-во Теслюки і Мацьківки та Богдан Придиус. Також продано між членками льотерійні льоси на потреби Музею. Членки взяли численну участь у 70-літті США, яке влаштувала Округна Управа Філядельфії. На сходинах прослухано гарно опрацьовані реферати культ-освітньої референтки на теми: "Життєвий успіх", "Модерні

чоловіки й жінки", "Жінка в національній консолідації", "Пам'ятаймо про дві дати Листопадового Чину", "Митрополит Андрей Шептицький і український народ", "До дискусії про економічну незалежність жінки", а також спомин нашої голови про Нікарагуа, про країну, населення і їх бідне життя. Відділ допомагає в потребах нашої парафії і співпрацює з Товариством сеньйорів.

13-ий ВІДДІЛ, Честер. Відділ має 18 членок, одна з них входить до Округної Управи. В січні влаштовано "Ялинку" для ширшого громадянства зі святвечірніми стравами і програмою. Доповідь про різдвяні звичаї мала культ-освітня референтка Ірена Назаревич, а різдвяні вірші деклямували Анна Візняк і Марія Венчак. На сходинах у листопаді прочитано статтю про рід Шептицьких. Влаштовано два базари — перед Великоднем і перед Різдом.

З нагоди 70-річчя США, 2-го квітня була відправлена Служба Божа з Панахидою за померлих членок. Членки Відділу зайняли місця в церкві у передніх лавках, приступали до Св. Причастя, а під час Панахиди тримали засвічені свічки. Опісля зійшлися в церковній залі на каву.

Відділ має 100% передплату журналу "Наше Життя". Оплачує журнал для трьох "бабусь". Вислано дві пачки до Могилянської Академії і три потерпілим від чорнобильської катастрофи. Одна членка вплатила 2,500 дол. на стипендійний фонд для студентів з України, які вчаться у місцевому Вайднер університеті. Вона також зложила 250 дол. на конференцію в Пекіні.

Відділ є членом Українського Музею і дотепер склав 6,500 дол. Шість членок є членками УМ. Відділ і три членки є спонсорами стипендіятів у Бразилії. Суспільна опіка відвідує хворих і посилає їм картки з побажаннями. Також кожна членка дістає на свої уродини картку з побажаннями. П'ять членок були учасницями загальних зборів Округу і шість були гістьми на 70-річчі США. Членки включаються також у працю парафії і за те Відділ втішається добрим ім'ям у громаді.

19-ий ВІДДІЛ відбув 6 ширших сходин і 3 сходи́ни управи. Влаштовано вечірку для членства, наших родин і новоприбулих з України. Ходили з колядою на Різдвяні свята за старим і новим календарем. Молоді пані з України помагали нам колядувати. Відділ разом з Народним Домом влаштували декляматорський вечір Святослава Максимчука. Відбулася

продаж печива. Через наш Відділ вислано дві стипендії в сумі 455 дол., які зложили Дарія Кузик і Віра Сендзік. У пам'ять померлих д-ра Теодозія Сендзіка, д-ра Адама Джамана й Ірени Басняк, через наш Відділ вислано: на фонд допомоги жертвам Чорнобиля 1,480 дол., на Український Музей 2,260 дол. В пам'ять померлих членів і їх родин щороку є відправлена Служба Божа і Відділ висилає пожертви на Запасний Фонд "Нашого Життя".

20-ий ВІДДІЛ СУА ім. Олени Теліги у Філядельфії нараховує 18 членок. Відділ виконав усі зобов'язання до Централі і передплата "Нашого Життя" вирівняна. У 1995 році ми відбули 2 засідання Управи, 3 місячні сходи і загальні збори. Членки Відділу брали участь у ювілей 70-ліття СУА, відвідували імпрези інших відділів, були учасницями окружного з'їзду. На сходах полагоджувано листування з Централі, Округи, обговорювано справи Відділу, прослухано доповіді, гутірки чи реферати. В лютому Лідія Дяченко читала свій реферат про політичні й економічні справи в Україні. Другий реферат був про Берестейську Унію. В травні була довша гутірка на тему "Вісті з України і про Україну", реферувала д-р Наталія Пазуняк, про політичне й економічне становище, доповняла Лідія Дяченко. В червні відбулися загальні збори. Управа Відділу залишилася та сама. Під час літніх місяців сходи не було. У жовтні Лідія Дяченко прочитала лист-статтю Раїси Шпак з Миколаєва "Пролежали на печі" (чому програв вибори Леонід Кравчук). Членки 20-го Відділу переважно старші віком і нелегко їм у погану погоду приїздити на сходинах. Однак всі дружньо співпрацюють і виконують совісно обов'язки СУА.

43-ій ВІДДІЛ налічує 49 членок. Він є меценатом Українського Музею, має 29 членок УМ. 3 членки належать до Окружної Управи, чотири є у фінансовій комісії СФУЖО, а 38 — членками-прихильницями СФУЖО. Відділ є уділовцем Українського Освітньо-Культурного Центру. Членки працюють як добровольці в Українській Бібліотеці, УОКЦентрі, в Українській Рідній Школі, у Пласті, співають в Українському національному хорі й в церковних хорах та працюють в парафіях. Музейна референтка Марія Вірщук приносить на сходи заяви для УМ і заохочує членок вступати у членство УМ.

Суспільна опіка (референтка Марія Євсевська) вислала 2 пачки в Україну, писала картки до хворих з побажаннями видужання і святочними вітаннями.

Відділ має п'ять стипендіатів у Бразилії і богослова в Римі, яким вислано грошей на суму 1,225 дол. Стипендійною референткою є Теодора Кузьмич.

Секретарка Стефанія Григорчук запрооточувала 6 відбух сходи і загальні збори — Просфору. Присутніх на сходах буває 25-29 осіб.

Програмою сходи займалася культ-освітня

референтка Лукія Гриців. 11 березня відбулися спізнені загальні збори і Просфора. Тоді гостя зі Львова Марія Фіголь розповіла нам про Музей Митрополита Андрея Шептицького у Львові. 8 квітня на сходах Л. Гриців читала статтю Катрі Гуцал з "Жіночого Світу" як подолати труднощі (кілька вказівок на медичних мотивах і з власних спостережень). У травні Ірина Райнер читала "Такий буває дарунок" авторки Надії Дідух. 10 червня на сходах була гостя Зоряна Сохацька, колишня голова СУ з Калуша, яка розказала нам про працю Відділу СУ у Калуші. 21 жовтня А. Максимович прочитала про змагання до освіти українських осередків, які є віддалені від України, — Кубань, Золотий Клин, Новосибірськ, Челябінська область за Уралом. 11 листопада Відділ вшанував на сходах свою довголітню членку Ірену Чумову і Олю Гаєцьку з нагоди видання касетки пісень. Касетка видана в Україні — музика І. Чумової, слова пісень О. Гаєцької при супроводі київської оркестри. Сестер Ірену і Олю привітала імпрезова референтка Людмила Чайківська, а пресова референтка Ірина Райнер прочитала про мистецьку діяльність І. Чумової як композиторки, акомпаньаторки і диригентки.

Відділ влаштував чотири більші імпрези для громадянства. Ініціатива імпрез — референтки Людмили Чайківської. 25 березня вшановано пам'ять письменника Остапа Тарнавського літературно-музичним вечором, в якому взяли участь д-р Леонід Рудницький, Лариса Кукрицька, Любарт Ліщинський і піяністка Ірина Пелех-Зварич. 5 травня відбувся "Вечір пісні і слова" — до 100-річчя з дня народження поета Романа Купчинського. 7 жовтня — "Вечір нагороджених творів літературного конкурсу гумору і сатири", учасники: д-р Л. Рудницький, М. Тарнавська, Лариса Кукрицька, Любарт Ліщинський. 16 грудня вшановано д-ра Леоніда Рудницького з його 60-літтям для підкреслення великого вкладу праці в культурно-наукове життя українців у діаспорі. Імпрезу провадили д-р Альберт Кіпа і Христина Кульчицька. О. митрат д-р Іван Біланіч відкрив свято молитвою. Д-р Лариса Онишкевич говорила про ювілята як науковця. Инж. Юліян Головач розказав про співпрацю з д-ром Рудницьким у мирянському русі і про працю в Товаристві св. Софія. Д-р Наталія Пазуняк говорила про д-ра Рудницького як знавця Івана Франка. Мґр Марта Тарнавська в своєму слові назвала Леоніда Рудницького популяризатором української літератури в англomовному світі, через його численні публікації в англomовних виданнях. Мґр Дора Горбачевська, співробітниця ювілята, згадала про його працю професора в Ля Салл університеті, де створив українознавчі зацікавлення. Кінцеве слово про батька-ювілята мала його дочка Катя. Особливим гостем на імпрезі був д-р Олег Романів, голова Львівського НТШ. Було багато привітів, ювілятові

вручено почесні грамоти. В музичній частині виступав співак з України Ярослав Гнатюк при музичному супроводі дружини Світлани. До ділового комітету від Відділу входили: Людмила Чайківська, Марія Куземська, Анна Максимович і Марта Тарнавська. Фінансовими справами відділу й імпрез займалася фінансова референтка Марія Куземська. Дописи про імпрези писала до преси пресова референтка Ірена Райнер: "Америка", 8 березня, — "Літературний вечір в пам'ять Остапа Тарнавського"; "Америка", 3 травня, — "43-й Відділ СУА вшанував пам'ять поета Остапа Тарнавського"; "Вісник УОКЦентру" — "Конкурс гумору і сатири в 43-му Відділі СУА"; "Свобода", 6 травня, — "43-й Відділ СУА вшанував пам'ять поета Остапа Тарнавського". Господарська референтка Марія Данилів займалася перекусом під час звичайних сходин і буфетом під час імпрез. Відділ підготовлявся до участі у 24-й Конвенції СУА і заплановано на осінь 1996 р. імпрезу в пошану актора театру Володимира Блавацького.

52-ий ВІДДІЛ нараховує 17 членок. Сходини відбувалися у другий вівторок місяця. В січні Відділ приготував 12 страв і підготував "Просфору" у парафії Благовіщення ПДМ у Мельроз Парку. В березні на сходинах прочитувано листування з Централі і Округи. Зобов'язання до Централі виконано. Відділ признав 100 дол. для студента у Бразилії. Членки підтримали виставку 67-го Відділу в УОКЦентрі, вислали світлину й історію Відділу до Конвенційної книжки. Вісім членів взяли участь в ювілейному бенкеті 70-ліття СУА, який влаштувала Округа. Голова Відділу виголосила доповідь про початки організації Союзу Українок Америки. 23 жовтня 1995 р. була 58 річниця заснування Відділу. Членки відсвяткували її полуденком з програмою в грудні у Мельроз Парк Каунтрі Клуб. Під час сходин дискутовано про події в Україні й цікаві новини діяспори. Деякі фінансові справи Відділу не можна було полагодити тому, що фінансова референтка Відділу перейшла восени операцію серця.

54-ий ВІДДІЛ налічує 19 членок і за всіх платить передплату "Нашого Життя". Відділ є членом Українського Музею. Посилає датки на Пресовий Фонд "Нашого Життя" з різних нагод. Відсвятковано 70-ліття існування Союзу Українок Америки Службою Божою і Панахидою, з участю всіх членок у вишивках, з прапором Відділу.

Відділ посилав пакунки до сиротинців в Україні. Подаровано на видання книжки з нагоди Року Дитини 500 дол., які вислали до Централі СУА. Фонди здобуваємо щомісячним продажем печива і кави у парафіяльній залі церкви св. Миколая. Господарська референтка жертвенно працює для добра Відділу, а всі членки їй допомагають.

У 1995 р. наша почесна голова Ольга Гарванко відійшла у вічність.

Відділ заплатив усі зобов'язання до Централі та Округи СУА. Пресова референтка часто дописує до "Нашого Життя" про працю Відділу та всякі події у ньому.

59-ий ВІДДІЛ поступово зменшується, багато членок — старші віком, тому характер праці міняється. Сходини відбуваємо в прицерковній залі, після Служби Божої. Стараємося виконувати наші зобов'язання супроти Централі і Округи. Колись основою нашого бюджету були базари і фестивалі, в час Різдвяних свят ходили з колядою. Тепер колядувати вже не можемо. Та все ж за традицією люди передають "коляду" на листу, навіть без відвідування їх по домах. До фестивалю підготовляємося заздалегідь.

Цього року наш Відділ заініціював збірку вживаної одежі й книжок. Зібрані речі відправлено вантажним авто до ЗУАДК у Філядельфії, а звітдам заладовано в контейнер і кораблем відправлено в Україну. В Києві під наглядом нашої членки Н. Зінкевич, представництва ЗУАДК і Жіночої Громади міста Києва, книжки було розподілено поміж школами, а одежу між сиротинцями, багатодітними родинами і притулками. Цей раз кошти пересилки оплатив ЗУАДК. Відносно опіки хворими і старшими — молодші членки підтримують з ними телефонічний зв'язок і в потребі відвідують їх. Один раз мали ми зустріч із членками в ресторані, але це не виявилось практичним.

Спільно з Комітетом Допомоги Україні Відділ влаштовує часто зустрічі під назвою "А що нового там у нас?", де спочатку даємо короткий огляд останніх подій на Україні (часто ілюстрований відеострічками), або запрошуємо принагідних доповідачів, на кінець — обмін думками при каві. Ці вечори стали досить популярними. Спільно з УККА і УАКРадою влаштовуємо Січневі роковини і Свято Незалежности. Об'єднуємося з метою притягнути ширшу публіку. В нашому місті є широковідомий шпиталь "Джан Гопкінс". Сюди часто приїжджають на лікування наші люди. Цього року була тут впродовж кількох місяців мати зі сином-студентом з Одеси, який мав операцію мозку. Тут є дім "Роналд МекДоналд Гауз", де такі люди зупиняються. Треба було багато продуктів, грошевих збірок на купівлю ліків і моральної підтримки для тих людей. У нашому місті завершується побудова церкви. Наші членки беруть активну участь у всяких способах на сплату довгів.

Під кінець минулого року мали ми у Вашингтоні зустріч трьох Відділів (76, 80 і 59), заініційований Централєю. Десять наших членок взяли участь у святкуванні 70-ліття СУА у Філядельфії.

67-ий ВІДДІЛ налічує 18 членок, які пильно відвідують місячні сходини, влаштовують заробіткові імпрези та співпрацюють з Округою і Централєю.

Членки Відділу працюють для добра і розвитку Українського Музею. Вони влаштовують мистецькі виставки — в жовтні відбулася виставка українських мисткинь Філядельфії. Від початку заснування відділ провадить рухому крамничку з різним товаром, головню виданнями СУА та УК — книжки, каталоги, картки, афіші і т.п. Крамничка діє на всіх конвенціях СУА, громадських зустрічах чи базарах. Щороку під час "Тижня Музею" 67-ий Відділ проводить продаж жетонів Українського Музею коло українських церков у Філядельфії. Усі придбані фонди, після виконання фінансових зобов'язань Відділу, призначені на Український Музей. Членки Відділу є членками Окружної Управи та Екзекутиви СУА, Відділ спонсорує студентів у Бразилії, підтримує одноразовими датками багато громадських цілей, є членом Українського Освітньо-Культурного Центру у Філядельфії. Відділ повністю передплачує журнал "Наше Життя" і вчасно виконує фінансові зобов'язання до Централі.

Два рази в році (Різдво та Великдень) членки відділу допомагають референтці суспільної Опіки Ірені Кушнір організувати при співпраці Т-ва Українських Сеньйорів підготовку традиційної страви та печива для самотніх старших віком громадян у піклувальних домах Філядельфії. Добра воля і дружня співпраця допомагають нам виконувати доцільну працю для добра Українського Музею і Союзу Українок Америки.

88-ий ВІДДІЛ має 17 членок. Відбув 3 засідань управи і 3 ширших сходин. До Окружної Управи входять 3 членки. Загальні збори відбулися 8-го квітня. Управу на 1995-96 рік вибрано в такому складі: Роксоляна Луців — голова, Марта Бобак — заступниця голови, Реня Цюк — секретарка, Анна Швабюк — скарбничка. Референтки: Наталка Гаркінс — імпрезова і господарська, Оксана Тишовницька — виховна, Оленка Карпинич — пресова, Марта Бобак — організаційна. Комісія суспільної опіки: Лариса Стеблій, Леся Гандзій і Карола Рац.

Відділ співпрацював з Менор Джуліяр коледжем на концерт-бенефіс для дітей Чорнобиля. Членки Відділу брали участь у проєкті "Рік дитини", співпрацювали з 91-им Відділом на Міжнародному культурному ярмарку дружби в Бетлегемі, Па., та брали участь у Дні Східної Європи. Три членки, які вчать українознавство у школі НУРШ, беруть активну участь у виховному проєкті листування "Запізнаймося", який провадить виховна референтка округи. Відділ також працював над підготовкою до Конвенції. Для одержання фінансів провели виграш і брали участь у базарі при Центрі.

Членки Відділу активно працюють в громаді: три членки вчать українознавство в школі НУРШ, одна вчить у щоденній українській школі й дві працюють при адміністрації в наших школах. Одна членка є куратором Українського Музею і дві —

працюють при суспільній опіці.

90-ий ВІДДІЛ ім. Олени Степанів налічує 43 членки. Працю Відділу виконують пильно окремі референтки. Майже всі наші членки є членками прихильницями СФУЖО, членками Українського Музею в Нью-Йорку і всі передплачують журнал "Наше Життя". Крім цього вони є членками багатьох професійних і громадських організацій. Відділ влаштовував імпрези, літературні вечори, запрошував гостей з цікавими доповідями з ділянок літератури, мистецтва, науки і бізнесу. Вдалими були літературний вечір Віки Івченко, д-ра Мирона Куропася і вечір, присвячений творчості Максима Рильського. Двічі виступала у нас з доповідями громадська діячка Ірина Куровицька. Запрошеними доповідачами на місячних сходинах були: киянка д-р Лідія Орел, видатний етнограф і директор "Сканзен'у" під Києвом, професор економічних наук д-р Анна Кліміна з України, д-р Ірина Столяр, кардіолог, мгр Люба Кос, фінансовий дорадник, юрист д-р Олена Стерчо-Гендлер. Інженер-хемік Степан Романків розказав нам про успішне лікування травами, мгр Марта Тарнавська познайомила з книжкою проф. О. Мотиля "Дилеми незалежності". Д-р Ігор і Зеня Кунаші розповідали про сучасний Казахстан. Про доповіді й імпрези дбали культ-освітня референтка Дарія Шуст й імпрезова Христина Іжак.

Референтка суспільної опіки Христина Турченко опікується хворими, інвалідами і Відділом СУ "посестрою" в Самборі. Допомагає сиротинцям у Бразилії, висилає пачки і гроші потребуючим в Україні, жертвам Чорнобиля, допомагає київській православній духовній академії і сирстинцеві в Чернігові. Піклується теж сиротинцем у Львові на Левандівці. Членки Відділу опікуються стипендистками у Бразилії, а деякі теж "острівцем українства" — єдиною українською середньою школою у Донецьку. Музейно-мистецька референтка Роксоляна Гілецінська влаштовує мистецькі виставки і опікується столом з мистецькими виробами на Фестивалі в Голмдел. Організаційна референтка Теофіля Мельничук дбає про участь на сходинах, господарська референтка Оксана Ткачук вгощає членок на сходинах печивом і чаєм. Ліда Одежинська пише протоколи, вона також особисто допомагає українській школі у Донецьку. Касу веде Віра Савчин. У СФУЖО працює Наталія Даниленко, а Стефанія Жмуркевич і Христина Харина-Сеник належать до Фінансової комісії СФУЖО. Олександра Стадниченко вислала до "Свободи" дописи про доповідь гості з України д-р Анни Кліміної та "Сьогоднішній Казахстан", доповідь д-ра Ігоря і Зені Кунашів. У "Нашому Житті" поміщено посмертну згадку про покійну членку Лідію Лукіянович і допис про літературний вечір, присвячений Максимові Рильському. 90-ий Відділ гордиться своєю членкою Оксаною Фаріон, яка вже кількаразово є

головою Філядельфійської Округи СУА.

91-ий ВІДДІЛ СУА налічує 20 членок. Відбув 3 засідання Управи і 6 ширших сходин. Цього року мали ми цікаві й успішні імпрези: в січні — "Різдвяну зустріч" з родинами і гістьми, в лютому — зустріч з професорами Прикарпатського університету з Івано-Франківська, в червні — родинний пікнік в Лігайтоні. Для придбання фондів влаштували "Великоднє печиво", брали участь в Міжнародному культурному ярмарку дружби, в мистецькому шкільному фестивалі.

В цей спосіб нав'язуємо і утримуємо зв'язки з американськими організаціями. Відділ є добродієм

Українського Музею і 100% передплатником "Нашого Життя". Працюємо дружньо і хоча маємо великий відсоток (5) старших віком і хворих членок, ширші сходини, на які приходять 8-12 членок, є цікаві і товариські. Висилаємо також спільну стипендію до Бразилії. Співпрацюємо з Окружною Управою в проекті "Запізнаймося", а голова Відділу приїжджає на сходини Округи до Філядельфії.

Загальні збори Відділу відбулися 4 червня з присутністю представника Окружної Управи Христини Іжак і Тамари Рац.

Анна Максимович,
пресова референтка Округи

ДИТЯЧА ВИСТАВКА

Організатори дитячої виставки в Нью-Джерзі (зліва): Софія Цапар, Уляна Кобзар, Жанетта Росвелер, Ольга Тритяк.

Organizers of the children's exhibit in New Jersey. From left: Sofia Capar, Ulana Kobzar, Janetta Rosvelier, Olga Trytyak.

Округа СУА в Нью-Джерзі взяла участь у підготові виставки в Нью-Джерзі під назвою "The Kid's Bridge".

Виставка є мандрівною і прибула до Ньюарку з Бостону, Массачусетс. Її провідною думкою є гармонія у співжитті дітей різних етнічних груп. Виставка представлена у дуже цікавий, особливо для дітей, спосіб, з використанням комп'ютерної техніки. У невеликих вікнах можна оглядати сценки з життя і побуту різних етнічних груп.

Членки Окружної Управи СУА Нью-Джерзі Уляна Кобзар і Софія Цапар приготували мальовничу сценку з українського Великодня, яка репрезентує українську етнічну групу. Крім цієї сценки є розміщені на окремих візках, так зв. "pushcarts", експонати з українського народного мистецтва, а також дитячі іграшки і книжки-казки.

Відкриття виставки відбулося 12 червня ц.р., під час якого директор музею Гоуп Алванг і адміністра-

тор Джанет Розвайлер подякували присутнім представникам етнічних груп, включно з СУА Округи Нью-Джерзі, за співпрацю і ентузіазм у підготові виставки. Головну Управу СУА репрезентувала заступниця голови Ольга Тритяк, а комісію виховної референтури — Мирослава і д-р Денис Стахіві.

Під час відкриття виставки була нагода полакувати етнічними стравами, а з українських була різдвяна кутя і яблучний пиріг.

Окружна управа СУА Нью-Джерзі запрошує українські школи околиці Ньюарку, а також батьків з дітьми оглянути цю цікаву виставку, яка буде у згаданому музеї до кінця грудня ц.р. Просимо домовлятися телефонічно: (201) 483-3939. Групи дітей матимуть провідника. Музей має вигідну площу для паркування авт.

Ольга Тритяк,
пресова референтка
Окружної Управи Нью-Джерзі.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу **св. п. Лідії Іванчук**, сестри нашої членки Наді Іванчук, складаю **25.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Надя Мандрусак.

В пам'ять **бл. п. Марії Буковської** складаю **20.00 дол.** до Українського Музею на Фонд Холодного.

Любов Дражевська.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Олени Раковської** складаємо **50.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Христя і Степан Шмотолохи.

В пам'ять **бл. п. Клавдії Білон** членки 27-го Відділу СУА в Пітсбурзі зложили пожертви: **15.00 дол.** — Любомира Йолдаш; **по 10.00 дол.** — Люба Глутковська, Іванка Сива, Ярослав Комічак, Галина Полатайко, Марія Олійник, Анна Конецька; **по 5.00 дол.** — Марійка Вовчук, Катерина Заліщук, Тереса Гентош.

Замість квітів на могилу **бл. п. д-ра Романа Борковського** складаю **20.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Інж. Роман Боб'як.

В пам'ять дорогої "Бабці" **бл. п. Марії Іванчук** складаю **25.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Н.Н.

In memory of **Ulana Kryzaniwsky** we are donating **\$35.00** to the Ukrainian Museum.

Wachovia Bank of South Carolina, N.A.

У світлу пам'ять **бл. п. Любомири Гарасимів-Дармограй**, товаришки зі шкільних літ, складаю **25.00 дол.** на потреби Українського Музею в Н.-Й.

Ольга Зазуля.

В пам'ять **бл. п. Ольги Малинівської** складаємо **25.00 дол.** на потреби Українського Музею, а дочці Наталці Олексин з родиною висловлюємо наші щирі співчуття.

Оля і Ярослав Городецькі.

Замість квітів в пам'ять **бл. п. Анни Цвайко** з Глен Спей складаємо **50.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Орест і Оріся Дацківи та Юрій і Оксана Нестерчуки.

В пам'ять покійного **бл. п. Івана Печенюка**, похорон якого відбувся 5 серпня 1996 р. в соборі св. Володимира і Ольги в Чикаго, складаю **25.00 дол.** на потреби Українського Музею.

І. Ткачук Роман.

ЩИРО ДЯКУЄМО!

Управа та Адміністрація Українського Музею.

ПОПРАВКА

В "Нашому Житті" за вересень 1996 р. в списку жертводавців на сторінці 32 було помилково поміщено під Тривалий Фонд 2,000 дол. — д-р Теодор і Міра Залицьких, мало бути: д-р Теодор і Міра Залуцькі.

Перепрошуємо за помилку.

Адміністрація УМ.

ПОЖЕРТВИ ВІД 1 ДО 31 СЕРПНЯ 1996 Р.

ТРИВАЛИЙ ФОНД

На Меморіальний Фонд ім. Ольги і Богдана Гевриків у пам'ять **бл. п. Богдана Геврика** склали: **100.00 дол.** — Филипп і Ярина Турко-Бодроки; **50.00 дол.** — Зірка і Роман Воронки; **по 25.00 дол.** — Ольга і Ігор Левицькі, Надія Опушинська, Марія Тершаковець і Роман Гавриляки, Орест і Лідія Глюти, Володимир і Олімпія Роговські.

На Меморіальний Фонд ім. Оленки Віршук-Савицької **100.00 дол.** зложили Зиновій і д-р Теодозія Савицькі.

ДАТКИ

254.24 дол. — Роман Вомпель з спадщини;

200.00 дол. — Адріян А. Долинський (Bellcore Corporation);

по 100.00 дол. — Богдан Шепелявий (Westinghouse/CBS), Зенон і Христина Іваноньки, Володимир і Ядвига Черевки, Надя Микетей, Вячеслав Цетенко;

90.00 дол. — Ігор і Марта Фаріон-Вислоцькі;

по 50.00 дол. — Володимир і Клавдія Кревсуни, Тарас Волянський (The Equitable Foundation), Володимира Шипайло;

по 40.00 дол. — Наташа Дубовічі, д-р Іляріон і Світлана Чолгани, Володимир і Наталія Грицини;

30.00 дол. — Андрій і Катерина Буки;

по 25.00 дол. — Іван Дроздовський, Анна Василькова, Марія Когутяк-Гладка, Надія Костик;

по 20.00 дол. — Ольга Керницька, Таїса Венк, Марія Харина, Анна Гбур, Андрій Турчин;

по 15.00 дол. — Розалія Полчій, Ярослава Рубель, Віра Гринишин;

по 10.00 дол. — Тетяна Чучман, Варвара Швед, Микола і Зірка Галіви, Софія Аврам, Ірена Юрчишин, Оксана Волчук, Михайло і Люба Лапичак-Леськи, Богдан Козак, Анастасія Голубець;

5.00 дол. — Олена Процюк.

БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

По 1,000.00 дол. — Стефанія Цегельська, Оксана Пристий;

900.00 дол. — Василь і Галина Тхори;

600.00 дол. — Віра Панчак (RR Donnelley & Sons Company);

500.00 дол. — д-р Ірена Комаринська;

150.00 дол. — Юрій і Христина Свищакі;

100.00 дол. — Іва Лісікевич, Марта Перейма, Юрій і Оксана Сосенки;

по 50.00 дол. — Неоніла Сайкевич, Дарія Байко, Олександра Воробкевич.

ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ"

ПОЖЕРТВИ ДО 1 ВЕРЕСНЯ 1996 Р.

У пам'ять **бл.п. Романа Британа**, чоловіка нашої членки Теодори Британ, складаємо **15.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Шановній родині покійного висловлюємо глибокі співчуття.

Членки 82-го Відділу СУА, Н.-Й.

У світлу пам'ять **бл.п. Романа Британа** складаю **20.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Стефанія Ушак.

Дорогий колишній голові молодечого Відділу і колишній активній членці 68-го Відділу СУА в Сиракюзах, Н.-Й., **Надії Цвях** з приводу обрання її до Екзекутиви Головної Управи СУА, складаємо наші сердечні вітання і бажаємо їй великих успіхів на майбутнє! З приводу цієї радісної події складаємо **10.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Управа і членки 68-го Відділу у Сиракюзах, Н.-Й.

Замість квітів на могилу моєї тітки **бл.п. Соломії Кавки** складаємо **30.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Синів Юрєві з родиною висловлюємо глибокі співчуття.

Богданна Михайлів з родиною.

Замість квітів на могилу **бл.п. Володимира Тритяка**, чоловіка нашої колишньої членки Ольги Тритяк і батька нашої членки Марти Федорів, складаємо **50.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюємо щирі співчуття.

Управа і членки 91-го Відділу СУА в Бетлегем, Па.

У пам'ять найдорожчих незабутніх померлих з родини **Квасів-Модрицьких** замість нев'янутих вінків на їхні могили **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" через 89-ий Відділ СУА складають

Магдаліна і Володимир Кваси.

**ЗА ФІНАНСОВУ ДОПОМОГУ ЖУРНАЛОВІ ВСІМ ДОБРОДИЯМ
НАШЕ ЩИРЕ СПАСИБІ!**

**Головна Управа Союзу Українок Америки
Редакція та адміністрація журналу "Наше Життя"**

Як вияв моєї щирої подяки членкам 65-го Відділу СУА та Сестрицтва Покрови Пречистої Діви Марії в Нью-Брансвіку за пам'ять, відвідини і дарунки складаю **50.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Іванна Ратич.

У світлу пам'ять **бл.п. Василя Наливайка**, брата Дарії Лесів, членки 47-го Відділу, складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Дарія і Михайло Лесіви.

Замість квітів на свіжу могилу **св.п. Марії Турко** складаю **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Тамара Орловська, членка 47-го Відділу.

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Романа Борковського** складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Родині покійного висловлюємо найщиріші співчуття.

Остап і Віра Кушнір-Винники.

У світлу пам'ять **бл.п. д-ра Теодора Богдана Залуцького** складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Оксана і Михайло Салдити.

У світлу пам'ять незабутнього **бл.п. Зенона Баб'юка** складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Оксана і Михайло Салдити.

Замість квітів на могилу **бл. п. Марії Бурбан**, членки 103-го Відділу СУА в Гемстеді, складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд Журналу "Наше Життя".

Управа і членки 103-го Відділу СУА.

У світлу пам'ять **бл. п. Марії Турко** складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Дорогий Ярині, дочці покійної, висловлюємо сердечне співчуття.

Ірена Чабан з родиною.

СПРОСТУВАННЯ

В "Нашому Житті" за липень-серпень ц. р. на сторінці 33 в списку "Замість квітів в пам'ять бл. п. Юрія Кузьмича" було поміщено Марія і Орест Качмарські, мало бути **Марта і Орест Качмарські**.

В "Нашому Житті" за вересень ц. р. на сторінці 33 до списку "Замість квітів в пам'ять бл. п. Василя Натини, чоловіка Анни Натини, членки 1-го Відділу СУА зложили 1,965 дол. на потреби УМ додаємо: 25.00 дол. Іван і Стефанія Серанти. Родина Натинів щиро дякує жертводавцям за їхню добру волю і ВП. паням, які ласкаво зайнялися збіркою.

Перепрошуємо за помилки.

У травневому числі "Нашого Життя" на обкладинці використано мистецьке оформлення обкладинки Конвенційної книжки XXIV Конвенції СУА авторства Арети Бук.

У вересневому числі журналу на 8 сторінці, права колонка знизу, треба читати: 3. Архітект Юрій Савицький, партнер фірми Greenfield/Savicki/, Torella Architects, P.C...

У вересневому числі "Нашого Життя" на стор. 29, права колонка, друга пожертва зверху, четвертий рядок знизу треба читати: Євдокія Боберська.

ФОНД ЧОРНОБИЛЯ СУА

ПОЖЕРТВИ ДО 30 ВЕРЕСНЯ 1996 Р.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу мого найдорожчого сестрінка **бл.п. Ярослава Ліщинського** складаю **100.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.

Марія Хромовська.

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Люби Дармограй** складаю **25.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА. Родини покійної пересилаю щирі співчуття.

Ірина Бурачок.

Замість квітів на свіжу могилу моєї дорогої сестри **бл.п. Ліди Балей** складаю **70.00 дол.** через 33-ій Відділ СУА в Пармі, Огайо, на Фонд Чорнобиля СУА.

Олександра Шуст з чоловіком о. крилош. Ярославом Шустом.

У пам'ять **бл.п. Лідії Балей**, сестри моєї товаришки, складаю **50.00 дол.** через 33-ій Відділ СУА в Пармі, Огайо, на Фонд Чорнобиля СУА.

Міра й інж. Роман Грабці.

У світлу пам'ять нашої дорогої кузинки **бл.п. Ярослави Шафранюк**, замість квітів на свіжу могилу складаємо **500.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА. Рівночасно висловлюємо глибокі співчуття родині.

Володимир і Люба Палашевські.

На нев'янучий вінок мого найдорожчого чоловіка, з яким я прожила 50 років, **сл.п. д-ра Богдана Залуцького** складаю **300.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.

Мирослава Залуцька.

Замість квітів на свіжу могилу підполковника **бл.п. Гната Стефаніва** й проф. музикології **бл.п. Володимира Тритяка** складаю **25.00 дол.** на Фонд Чорнобиля.

Марія Юркевич, Іст ГанOVER, Н.-Дж.

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Зенона Баб'юка** складаємо **25.00 дол.** через 106-ий Відділ на Фонд Чорнобиля СУА.

Валентина і Леонід Чудовські.

В першу болючу річницю смерті, 1 вересня 1996 року, мого найдорожчого чоловіка **бл.п. Івана Круга** складаю **500.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.

Марія Круг.

Замість квітів на свіжу могилу любителя спорту, основника і довголітнього голови УАСТ "Львів"-Клівленд та щедрого жертводавця на всі добродійні цілі **бл.п. Івана Жиги** приятелі і знайомі склали на Фонд Чорнобиля СУА **640.00 дол.**

У пам'ять дорогого і незабутнього чоловіка, улюбленого батька і діда **бл.п. Івана Жиги** складає **100.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА

Дружина Марія з родиною.

У світлу пам'ять **бл.п. д-ра Теодора Богдана Залуцького** складаємо через 22-ий Відділ СУА на Фонд Чорнобиля СУА: **по 50.00 дол.** — Люба Бодак, Соня Залуцька. Разом

100.00 дол. Дружині покійного Мирославі, синам д-рові Ігореві і д-рові Миронові з родинами висловлюємо глибоке співчуття.

In memory of **Alexander Cybriwsky**, donation was made to Chornobyl Fund **\$75.00** by "Your co-workers from Geo. Unit #1 at, Abercrombie & Kent".

У пам'ять нашої дорогої членки **бл.п. Любомири Дармограй**, яка відійшла у вічність 10 серпня 1996 року, родина, приятелі і членки Відділу зложили на Фонд Чорнобиля СУА через 1-ий Відділ СУА в Нью-Йорку: **200.00 дол.** — Ярослав Дармограй; **по 100.00 дол.** — Христя Дармограй, Марта Дармограй, Андрій і Регіна Дармограй, Рома Чижик-Ронек, Дарія Чижик, Маруся і Дмитро Мулики; **70.00 дол.** — о. Григорій і Поліна Крамаренки; **по 50.00 дол.** — Йосиф Сух, Андрій Бідяк, Орест Декайло, Андрій і Юлія Мулики, Зенон і Кіра Івасиківі, Галя і Лев Майстренки; **\$40.00** — NYU Medical Center; **30.00 дол.** — Юрій і Марія Гнати; **25.00 дол.** — Василь і Анна Серанти; **по 20.00 дол.** — Стефанія Штомпіль, Марія і Василь Головінські, Люба Михалевич, Марія Касіян, Марія Савицька, Стефанія Гнатченко, Лена Микитич, Люба Ярема, Маріянна Задоянна; **по 10.00 дол.** — Володимир і Софія Костюки, Мира Мандзюк, Михайлина Баран, Іванна Жовнір, Мирося Малиняк, Дарія Мудра, Софія Вацик, Лідія Черник; **по 5.00 дол.** — Розалія Стадник, Іванна Кушнірчук, Йосифа Волошин, Анна Данилюк, Єва Гарайда. Разом **1,550.00 дол.**

Вшановуючи світлу пам'ять **бл.п. Ванди Побігушки**, моєї дорогої братової, складаємо **50.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.

Леся й Орест Сеники

З РІЗНИХ НАГОД

У 10-ту річницю трагедії Чорнобиля складаємо **500.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.

Марія й д-р Микола Грушкевичі.

З нагоди 10-ліття священства **воч. о. Романа Панькова**, 10-ий Відділ СУА ім. Лесі Українки складає **50.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.

Галина Гомзяк, голова.

ЖЕРТВОДАВЦІ

IBM — employes-period ended 7/31/1996

\$821.54

Борис Галаган — Нью-Йорк, Н.-Й.

100.00 дол.

ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ

ДОПОМОГА БАБУСЯМ

28-ий Відділ СУА, на 1997-ий рік

220.00 дол.

ЩИРО ДЯКУЄМО!

Лідія Черник,
референтка Суспільної
Опіки СУА.

Анна Рак,
скарбничка Суспільної
Опіки СУА.

Головна Українська Рада (найвищий керівний політичний орган українців в Австро-Угорщині) та Бойова Управа видали спільний Маніфест до всего Українського Народу, з датою 6 серпня 1914 р., яким візвано всю галицько-українську молодь ставати в ряди Українських Сі-

чових Стрільців до збройної боротьби з Росією за визволення України. На цей заклик відгукнувся весь народ.

(Петро Мірчук, "Перший листопад",
Торонто — 1958)

СТРІЛЕЦЬКА ПРИСЯГА

На непорочний прапор України,
На честь стрілецьку й гордість родоу,
На воскресіння рідної країни,
На все, що чесним і святим зову, —
Я присягаю і клянусь:

Не дам поганьбленню мого роду!
Піду на муки і на ад терпінь —
Та не скорюся — не зігнуся!
Так мені рідний поможи, народе,
І ти, всесильний Господи! Амінь.

ОЛЯ ГАЄЦЬКА

МІЙ ДІДУСЬ

Падають листочки в нашому саді:
Брунатні, червоні, жовті й золоті.
Лиш вітер їх гонить, кудись їх несе,
То грається ніжно, — то гнівно мете.

Розказала вчора матуся мені,
Як на Україні в осінні ці дні
Боролося військо — юне, молоде —
За волю віддало там життя своє.

Гей, летіть, листочки, далеко летіть
І, може, самотній знайдете там гріб,
І хрестик з берези, що колись стояв.
Він, може, стоїть ще, а може, вже впав.

Це дідусь наш рідний за волю поляг,
Як в руках тримав він синьо-жовтий стяг.
І тому у церкві в осінні ці дні
Свічечку я свічу, дідусю, тобі.

І молюся щиро: "Боже, поможи,
Щоб був я відважним, дідусю, як ти.
В обороні волі зі зброєю став
Так як ти, Дідусю, у Львові стояв!"

Ой, летіть, листочки, аж під Львів летіть,
Бо, може, ще хрест той з берези стоїть.
Вклоніться з подякою ви йому за все —
Україна встала і вічно буде!

У ПРОСТОРИ...

ДО СОНЦЯ

Це було трохи давненько, як жив собі в Україні, недалеко ріки Дністра, малий хлопець. Русявий, з ясними синіми очима. А звали його Дмитрусем, ще й тоненьким. Бо був він худий, хоч жвавий.

Отож, бувало, як прийде зі школи, то зараз таки пише вправи, читає, бо такий уже пильний вдався. Але він залюбки бавився. Найлюбіша його забава були вужі. Хоч і малий був, а вмів таких вужів робити, як ніхто з його товаришів.

Бувало, напише вправи, та й уже береться за вужа. Папір білий, тонкий, рівненько зложений на столі... Дошки гладенько ножиком витесані стоять собі за шафкою з книжками. Ще тільки потрібно клею. Мама дали муку в горщику. Трошки води, щоб розколотити, от, уже й найкращий клей для вужа. Надворі сонечко ясне, дерева у золоті осени, а на тоці, як на столі вигідно майструвати.

Вже вибігли товариші: Роман, Петро, Ростик і стали помагати. Вуж великий, то й хвоста треба довгого. Петрусь хоче кольорового, але Дмитро таки настоює на білому, бо вуж білий, то хвіст годиться білий. Через годинку, дві все готове. Тільки чи полетить? Усі хвилюються. Найкраще пробувати на толоці. Там рівно, а місця багато, аж до піль, вкритих стернями. У Дмитра серденько б'ється: полетить, чи ні? Легкий вітрець повіває, вуж піднімається щораз вище й вище.

— Пускай шнур, та хутко! — кричать хлопці. Їх тут не три, а ціла громада.

Кілька хлопців також пускають свої вужі. Та де там їм догнати Дмитрового! Його вуж уже високо, ніби пташка маленький. Дмитрусь щасли-

вий. Ще якби так сісти собі на вужа і полетіти в простори до сонця... Полетів би, оглянув всю Україну, весь світ, а може й на зорі залетів би...

Та тут вуж розхитався сильніше, а шнур великим вужем упав хлопцеві до ніг.

— Дмитрів вуж зірвався зі шнура. Гей, доганяймо! — кричать хлопці.

Всі біжать щосили, ген аж на поле. А вітер підносить його щораз вище. Срібні ниточки бабиного літа чіпляються довгого хвоста, сідають на дощечках.

Вуж круто повернув хвостом і сів на стерні.

Сонце підморгувало до хлопців, мовляв, пора, пора до хати, а то батьки сваритимуть. А завтра знову пустять у простори своїх вужів.

— От було б гарно полетіти на такому залізному вужі-літаку! — думав вголос Дмитро.

— А мої тато казали, що таких літаків багато, — запевняв Петро.

— Як колись виросту, то таки полечу таким правдивим літаком! — мріяв Дмитро.

Вночі снились йому залізні вужі. Літав він понад великим городом, понад зеленими полями, аж ген на високі скелі.

* * *

Минуло багато років і сповнилися бажання Дмитра. Коли була Перша світова війна, Дмитро став українським вояком. Він хотів добути Україні волю. Всі в Україні знали славного полковника Українських Січових Стрільців Дмитра Вітовського.

Він здобув собі велику славу героїзмом у війні за Україну.

Вітовський загинув у пожежі літака.

Statement of Ownership, Management, and Circulation
(Required by 39 USC 3685)

1. Publication Title: **OUR LIFE**

2. Publication Number: **OUR LIFE**

3. Filing Date: **Oct. 07, 1996**

4. Issue Frequency: **Monthly, exc. August**

5. Number of Issues Published Annually: **11**

6. Annual Subscription Price: **\$ 30.00**

7. Complete Mailing Address of Known Office of Publication (Not printer) (Street, city, county, state, and ZIP+4):
OUR LIFE 108 Second Avenue New York, N.Y. 10003

8. Complete Mailing Address of Headquarters or General Business Office of Publisher (Not printer):
Ukrainian National Womens League of America Inc. 108 Second Ave. New York, N.Y. 10003

9. Full Name and Complete Mailing Address of Publisher, Editor, and Managing Editor (Do not leave blank):
**Editor (Name and complete mailing address):
Irena Chaban 108 Second Avenue New York N.Y. 10003
Managing Editor (Name and complete mailing address):
Ukrainian National Womens League of America Inc. 108 Second Ave. New York, N.Y. 10003**

10. Owner (Do not leave blank. If the publication is owned by a corporation, give the name and address of the corporation immediately followed by the names and addresses of all stockholders owning or holding 1 percent or more of the total amount of stock. If not owned by a corporation, give the names and addresses of the individual owners. If owned by a partnership or other unincorporated firm, give its name and address as well as those of each individual owner. If the publication is published by a nonprofit organization, give its name and address.)
Full Name Complete Mailing Address

11. Known Bondholders, Mortgagees, and Other Security Holders Owning or Holding 1 Percent or More of Total Amount of Bonds, Mortgages, or Other Securities. If none, check box None
Complete Mailing Address

12. Tax Status (For completion by nonprofit organizations authorized to mail at special rates) (Check one)
 Has Not Changed During Preceding 12 Months
 Has Changed During Preceding 12 Months (Publisher must submit explanation of change with this statement)

13. Publication Title: **OUR LIFE**

14. Issue Date for Circulation Data Below: **Sept. 1996**

15. Extent and Nature of Circulation	Average No. Copies Each Issue During Preceding 12 Months	Actual No. Copies of Single Issue Published Nearest to Filing Date
a. Total Number of Copies (Net press run)	3200	3200
b. Paid and/or Requested Circulation (Include advertiser's proof copies and exchange copies)	30	30
c. Total Paid and/or Requested Circulation (Sum of 15b(1) and 15b(2))	3100	3100
d. Free Distribution by Mail (Samples, complimentary, and other free)	10	10
e. Free Distribution Outside the Mail (Carriers or other means)	20	20
f. Total Free Distribution (Sum of 15d and 15e)	30	30
g. Total Distribution (Sum of 15c and 15f)	3160	3160
h. Copies not Distributed	35	35
i. Total (Sum of 15g, 15h(1), and 15h(2))	5	5
j. Paid and/or Requested Circulation (15c/15g x 100)	3200	3200
k. Total (Sum of 15i and 15j)	99%	99%

16. Publication of Statement of Ownership (15c/15g x 100) Publication not required Publication required

17. Signature and Title of Editor, Publisher, Business Manager, or Owner: **Irena Chaban** Date: **10-08-1996**

I certify that all information furnished on this form is true and complete. I understand that anyone who furnishes false or misleading information on this form or who omits material or information requested on the form may be subject to criminal sanctions (including fines and imprisonment) and/or civil penalties (including multiple damages and civil penalties).

- Instructions to Publishers**
- Complete and file one copy of this form with your postmaster annually on or before October 1. Keep a copy of the completed form for your records.
  - In cases where the stockholder or security holder is a trustee, include in items 10 and 11 the name of the person or corporation for whom the trustee is acting. Also include the names and addresses of individuals who are stockholders who own or hold 1 percent or more of the total amount of bonds, mortgages, or other securities of the publishing corporation. In item 11, if none, check the box. Use item 12 if more space is required.
  - Be sure to furnish all circulation information called for in item 15. Free circulation must be shown in items 15d, e, and f.
  - If the publication has second-class authorization as a general or regular publication, the Statement of Ownership, Management, and Circulation must be published: it must be printed in every issue in October or, if the publication is not published during October, the last issue printed after October.
  - In item 16, indicate the date of the issue in which this Statement of Ownership will be published.
  - Item 17 must be signed.
  - Failure to file or publish a statement of ownership may lead to suspension of second-class authorization.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ
Лідія Бурачинська
Іванна Рожанковська
Марія Савчак

Анна Кравчук — голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Ольга Тритяк — 1-ша заступниця голови
Софія Геврик — 2-га заступниця голови для справ організаційних
Марта Богачевська-Хом'як — 3-тя заступниця голови для справ культури
Ірина Куровицька — 4-та заступниця голови для справ зв'язків
Варка Бачинська — протоколярна секретарка
Лідія Білоус — кореспонденційна секретарка
Таїсса Турянська — скарбничка
Надія Цвях — фінансова секретарка
Ярослава Рубель — преса
Оксана Фаріон — вільний член
Марія Пазуняк — вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Лідія Черник — суспільної опіки
Ірена С. Олексюк — виховна
Ярослава Геруляк — мистецько-музейна
Люба Більовчук — стипендій
Марта Яросевич — екології

Ірена Чабан — головний редактор "Нашого Життя"
Тамара Стадниченко — редактор англійської частини журналу

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Квітка Іваницька — Дітройт
Марія Раковська — Філадельфія
Олександра Кіршак — Нью-Йорк
Марта Стасюк — Північний Нью-Йорк
Ярослава Мулик — Нью-Джерсі
Іванна Шкарупа — Огайо
Анастазія Хариш — Чикаго
Люба Кінах — Нова Англія
Теодозія Кушнір — Південний Нью-Йорк
Марія Одежинська — зв'язкова далеко віддалених відділів

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Іванна Ратич — голова
Рома Шуган — член
Іванна Ганкевич — член
Лідія Колодчин — заступниця
Надія Савчук — заступниця
Ольга Рибаків — парламентаристка

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENTS

Lidia Burachynska
Iwanna Rozankowskyj
Maria Savchak

Anna Krawczuk — President

EXECUTIVE COMMITTEE

Olga Trytyak — 1st Vice President
Sophia Hewryk — 2nd Vice President
Martha Bohachevsky Chomiak — 3rd Vice President
Iryna Kurowyckyj — 4th Vice President
Barbara Bachynsky — Recording Secretary
Lidia Bilous — Corresponding Secretary
Taissa Turiansky — Treasurer
Nadia Cwiach — Financial Secretary
Jaroslawa Rubel — Press
Oxana Farion — Member-at-Large
Maria Pazuniak — Member-at-Large

CHAIRS

Lidia Czernyk — Social Welfare
Irena S. Oleksiuk — Education
Jaroslawa Gerulak — Art/Museum
Luba Bilowchtchuk — Scholarship Student Sponsorship Program
Marta Jarosewicz — Ecology

Irena Chaban — Editor-in-Chief "Our Life"
Tamara Stadnychenko — English editor "Our Life"

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА / UNWLA Inc. HEADQUARTERS:

108 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 533-4646 Директор — **Омеяна Рогожа**
Години урядування: від 10:00 до 4:00 по пол.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА / UNWLA Inc. SCHOLARSHIP PROGRAM:

P.O. Box 172, Holmdel, NJ 07733
(908) 888-0494 **Luba Bilowchtchuk**

REGIONAL COUNCILS

Kwitka Iwanycky — Detroit
Maria Rakowsky — Philadelphia
Alexandra Kirshak — New York City
Martha Stasiuk — New York - North
Jaroslawa Mulyk — New Jersey
Iwanna Shkarupa — Ohio
Anastazia Charysh — Chicago
Luba Kinach — New England
Theodosia Kushnir — New York - South
Maria Odezhynska — Liaison for Branches-at-Large

AUDITING COMMITTEE

Ivanna Ratyck — Chair
Roma Shuhan — Member
Iwanna Hankewycz — Member
Lidia Kolodchin — Alt Member
Nadia Sawczuk — Alt Member
Olha Rybakiw — Parliamentarian

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM:

203 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 228-0110 Fax (212) 228-1947

Periodicals Postage Paid at New York, N.Y. and at
additional mailing offices (USPS 414-660).

108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

Взір із книжки: "Взори до вишивання" Ірини Сенік. Вишивати нитками Д.М.С. чорними і червоними ч. 321. Альбом взорів до вишивання — сьома серія, 12 таблиць — можна придбати в канцелярії СУА. Ціна 6 дол.

Design from the book "Vzory do Vyshyvannia" (Designs for Embroidery), by Iryna Senyk. Embroider with black and red DMC thread #321. The publication is the seventh series, includes twelve plates, and may be purchased at the UNWLA headquarters in New York City. The price is \$6.00.